

รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ศรีภาวรรณ ไส้โสภา

โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

2565

รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ศรีภาวรรณ ไสโสภา

โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครสวรรค์

2565

A Report of the Internal Supervision Project
to Co-Operational Professional Development:
Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province

Sripawan Saisopa

Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province
The Secondary Education Service Area Office Nakhon Sawan

2022

ชื่อเรื่อง	รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย	นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา
ปีที่พิมพ์	2565
คำสำคัญ	การประเมินโครงการ, การนิเทศภายใน, การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ 2) เพื่อประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการ 3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการ และ 4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model มีลำดับการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ 2) ด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการ 3) ด้านกระบวนการของโครงการ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ โดยประเมินองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 4.1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน 4.2) พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู 4.3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ, แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โดยแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 382 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อมพบว่า สภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงานพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

4. ระดับความคิดเห็นของครู ที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิตพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยครูประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ คือ ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการงาน จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) ($\mu = 4.72$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ ($\mu = 4.60$) และ เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย ($\mu = 4.56$), ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงาน ในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ($\mu = 4.56$)

ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับ คือ ด้านผู้เรียน ($\mu = 4.51$) ด้านผู้สอน ($\mu = 4.46$) และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\mu = 4.45$)

Title	A Report of the Internal Supervision Project to Co-Operational Professional Development: Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province
Author	Miss Sripawan Saisopa
Year of Publication	2022
Keywords	Project Evaluation, Internal Supervision, Co-operational Professional Development Supervision

ABSTRACT

The main objectives of this research were to measure the internal supervision project to co-operational professional development of Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province and the objectives were specially 1) to measure the context of the project 2) to measure the input of the project 3) to measure the process of the project and 4) to measure the product of the project by using the CIPP model assessment. The evaluation sequence is divided into 4 aspects as follows: 1) the context of the project 2) the input of the project 3) the process of the project 4) the product of the project that the sub-components were assessed as follows: 4.1) the teachers' opinions about the school internal supervision project 4.2) the behavior of teachers in organizing active learning activities. 4.3) the students' opinions about teachers' learning activities. The instruments of this research were an assessment of the internal supervision project to co-operational professional development, an assessment of the teachers' behavior in organizing active learning activities and an assessment of the students' opinion towards the teachers' learning activities. The assessment form is a rating scale. The data were analyzed by mean and standard deviation. The population was 382 people consisted of the school administrator, teachers, students and the committees of basic educational school.

The findings of this research as following:

1. The level of opinions of the school administrator, teachers and the committees of basic educational school about the internal supervision project to co-operational professional development of Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province about context found that the context was overall at a high

level. When considering each aspect, it was found that the opinions were all at high level.

2. The level of opinions of the school administrator, teachers and the committees of basic educational school about the internal supervision project to co-operational professional development of Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province about input found that the overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the opinions were at high level.

3. The level of opinions of the school administrator and teachers about the internal supervision project to co-operational professional development of Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province about process conditions found that the overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that all opinions were at high level.

4. The level of opinions of teachers about the internal supervision project to co-operational professional development of Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan about product conditions found that the overall was at high level. When considering each aspect, it was found that the most of opinions were at high level.

The level of the teacher self-assessment of active learning activity behavior at Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province was overall at a high level. When considering each aspect, it was found that there were opinions level at high and highest level. The items with the highest opinion level were 3 ranks, which were 1) the teachers used multiple teaching methods (for example group work, project, matching, worksheets, activity sheets etc.) ($\mu = 4.72$), followed by 2) the learning activities were fun and interesting ($\mu = 4.60$) and 3) the lesson is related to life and up-to-date ($\mu = 4.56$), teachers supported experimental and worked in the laboratory or outside the class ($\mu = 4.56$).

The level of opinions of students towards the teachers' learning activities at Takhro Pittaya School, Phaisali District, Nakhon Sawan Province was overall at high level ($\mu = 4.44$). When considering each aspect, it was found that most of opinions were at high and highest level. The items with high and the highest level of opinions were 3 ranks, which were learners ($\mu = 4.51$), teachers ($\mu = 4.46$), and learning measurement and evaluation ($\mu = 4.45$).

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ ประจันบาน คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นายรัตนชัย ศรีโกลม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา ที่กรุณาตรวจเครื่องหมายการประเมินโครงการ และ ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่กรุณาให้ข้อมูลในการประเมินโครงการครั้งนี้ สามารถสำเร็จได้เป็นรูปธรรม รวมถึงผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ช่วยในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณครอบครัว กัลยาณมิตรทุกท่านที่มอบกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้รายงานการประเมินโครงการเล่มนี้สัมฤทธิ์ผลได้ในที่สุด

ศรีภาวรรณ ไส้เสภา

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การประเมินโครงการ.....	12
การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	40
การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ.....	47
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากร.....	68
รูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการดำเนินงาน.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต.....	83
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	105
ภาคผนวก ข เครื่องที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ.....	131
ภาคผนวก ง คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย.....	133
ภาคผนวก จ โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	149
ภาคผนวก ฉ คำสั่งการนิเทศภายใน.....	159
ภาคผนวก ช ภาพการนิเทศและเกียรติบัตร.....	164
ภาคผนวก ซ การเผยแพร่.....	172
ประวัติผู้วิจัย.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 กรอบการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	70
3.2 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ.....	73
4.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม.....	78
4.2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน.....	80
4.3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายใน แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ.....	81
4.4 ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียน ตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต.....	83
4.5 ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	84
4.6 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	86
6.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา วิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม.....	134
6.2 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วม พัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม.....	135

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
6.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา วิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน.....	136
6.4 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา วิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการ ดำเนินงาน.....	137
6.5 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับ โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ.....	138
6.6 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ.....	139
6.7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายใน แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต.....	140
6.8 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการ นิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต.....	141
6.9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์	142
6.10 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	143

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
6.11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์	145
6.12 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	147

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภทของการประเมินของซิป (CIPP Model).....	32
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองซิป.....	33
2.3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	46
2.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	67
3.1 แสดงรูปแบบของการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียน ตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ ในปัจจุบัน สังคมโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ได้มีวิวัฒนาการและความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันในทุกด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาคนและประเทศชาติให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีสู่การปฏิบัติ ในระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564, น. 19-20) มีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่ว่าการศึกษาคือต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 จุดมุ่งหมายคือ การมุ่งเน้นการสร้างโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อสร้าง การมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วย นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งต้องพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. ช) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่องครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในมาตรา 52 กำหนดไว้ดังนี้ กระทรวงต้องส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมมีความเข้มแข็งในการเตรียม

บุคลากรให้พร้อม และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, <https://skm.go.th/portal/wp-content/uploads/2022/06/03.pdf>) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสถานภาพและคุณภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษายังเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมพร้อมให้พลเมืองไทยในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 146)

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ต้องอาศัยหลักวิชา และมีความเป็นระบบตามลักษณะงานที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพที่แท้จริงในปัจจุบัน เนื่องจาก มีการพัฒนาทางสังคมและเทคโนโลยีมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และธรรมาภรณ์ ญัฐธัญตริจ. 2563, น. 45-52) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพพร้อมรับกับสังคมที่ไร้พรมแดน สามารถดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข นับว่าเป็นเรื่องที่ทำทนายกระบวนการนิเทศจึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในอาชีพและหน้าที่ของตน โดยพัฒนาให้เป็นครู เป็นครูยุคใหม่ ปรับบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ปรับวิธีสอน ให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมในชั้นเรียน ทำหน้าที่กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 148) ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครู ตลอดจนพัฒนาคุณภาพในการเรียนการสอนให้บรรลุตามที่ต้องการ คือ กระบวนการนิเทศการศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวนักเรียน ทุกด้านโดยบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูอีกทางหนึ่งด้วย (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 130)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชน และมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยกระบวนการอย่างน้อย 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ล้วนแล้วแต่เป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นกระบวนการของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องสอดคล้องและควบคู่กันไป สำหรับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การนิเทศที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียน เพราะคนที่อยู่ในโรงเรียนย่อมรู้สภาพปัญหาความต้องการในการนิเทศของบุคลากรในโรงเรียนเดียวกันได้ดีกว่าและมีแนวทางการนิเทศที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่า และมีแนวทางการนิเทศที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่าการนิเทศที่เกิดจากบุคคลที่อยู่ภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้การนิเทศภายในนั้นได้กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน และในการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ยังได้กำหนดการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมิน อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาอำนาจ เตชวโร (2559, น. 154) กล่าวว่าการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นต้องมุ่งให้ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนี้ ครูต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งมีคุณภาพในการบริหารจัดการ โดยรวมสู่ระบบประกันคุณภาพ การดำเนินการนิเทศช่วยเหลือ ที่เอื้อให้การทำงานของครูและโรงเรียนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการทำงานของครูและโรงเรียนที่ยั่งยืน

โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ มีภารกิจในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนตะคร้อพิทยาคม ได้กำหนดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ แต่สภาพปัจจุบันครูยังไม่ได้ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ขาดการพัฒนาการจัดทำนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการคิดอย่างสม่ำเสมอ ขาดการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ดังผลการประเมินภายนอกรอบสามของโรงเรียนตะคร้อพิทยาคม ประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร สถานศึกษาควรจัดระบบในการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้มีระบบอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลายและนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำรายงานประจำปีและจัดเผยแพร่รายงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณชนระยะเวลาในการพัฒนาสถานศึกษาให้จัดการศึกษาได้มาตรฐาน ด้านครู สถานศึกษาควรจัดระบบในการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้มีระบบอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม และสื่อเทคโนโลยีอย่าง

หลากหลายและนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำรายงานประจำปีและจัดเผยแพร่งานประกันคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณชนในการพัฒนาสถานศึกษาให้จัดการศึกษาได้มาตรฐานมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขคือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยใช้การนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือวิทยากรจากภายนอกสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน สถานศึกษาควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดทำวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประเมินความสอดคล้องของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความรู้และสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขคือส่งเสริมให้ครูผู้สอนวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา นักเรียน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่องและมีการรายงานผล อย่างเป็นระบบ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา พัฒนาการให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะในการผลิตสื่อ และสามารถนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และมีความสามารถแก้ปัญหาและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนต่อไป มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (โรงเรียนตะคร้อพิทยา, 2563, น. 29-32) นอกจากนี้ ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 พบว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจุดควรพัฒนา (1) ส่งเสริมให้ครูทุกคนมี Application ในการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) จัดหา และส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น (3) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และเทคนิควิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม ให้ครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้ และให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนรองรับผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนตะคร้อพิทยา, 2563, น. 92) และที่สำคัญการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร คือ บุคลากร ครูในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ การนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน บุคลากรและครูขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ มีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศ การนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ดังนั้น สถานศึกษาจึงจัดทำโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเป็นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู

โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพมีความสำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพครู แก่ไขจุดที่ควรพัฒนาข้างต้นด้านครู ซึ่งการที่โครงการจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน การกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและวิธีที่จะตรวจสอบการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ได้รับทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ การประเมิน เนื่องจากการประเมินเป็นกลไกสำคัญ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาในทุกด้าน เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นการตัดสินเพื่อให้ได้ข้อสรุป เพื่อนำผลการประเมินกระตุ้นไปสู่การพัฒนาสิ่งที่ประเมินได้มากที่สุด เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการให้เอื้อประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย (พิสนุ พองศรี. 2553, น. 2) ดังนั้น โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา กำลังจะเริ่มดำเนินการ ควรจะมีการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบประเมิน CIPP ซึ่งเป็นวิธีการเชิงระบบ โดยประเมินสภาพแวดล้อม ประเมินปัจจัยการดำเนินงาน ประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิตต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ และมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา

4.1 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียน
ตะคร้อพิทยา

4.2 พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาโครงการนิเทศภายใน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนและโรงเรียน

2. สถานศึกษามีข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตะคร้อพิทยา ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้รับผิดชอบโครงการนำผลการประเมินโครงการไปพัฒนางานนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตามความสามารถความถนัดของตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model โดยแบ่งลำดับการประเมินเป็น 4 ด้าน และดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ 2) ด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการ 3) ด้านกระบวนการของโครงการ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ โดยประเมินองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 4.1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน 4.2) พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู 4.3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

1. ประชากร

ประชากร จำนวน 382 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 คน

1.2 ครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน

1.3 นักเรียนโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564
จำนวน 342 คน

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

จำนวน 4 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านสภาพแวดล้อม

2.2.2 ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

2.2.3 ด้านกระบวนการ

2.2.4 ด้านผลผลิต

1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

2) พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

3. ระยะเวลาของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียน
ตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งนี้ผู้ประเมินใช้ระยะเวลาในการศึกษา จำนวน
1 ปี คือ ปีการศึกษา 2564 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2565
กำหนดการดำเนินงาน เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประเมินก่อนดำเนินโครงการ

เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564

ระยะที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ

เดือนกรกฎาคม 2564 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ระยะที่ 3 ประเมินหลังดำเนินโครงการ

เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายใน คือ กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น ช่วยเหลือ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะและคุณลักษณะอย่างเต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนครู ร่วมกับผู้บริหารนิเทศ คือ ครู ยอมรับ เคารพ รับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด

2. การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการนิเทศซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กันทางการนิเทศมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการดำเนินการที่จะมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ โดยสามารถเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพได้หลายวิธี ระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจ 2) นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจ 3) การสังเกตชั้นเรียน 4) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ 5) การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูและนักเรียน ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

3. โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา หมายถึง แผนงานที่กำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

4. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง วิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการและหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

4.1 การประเมินด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมของโครงการ

4.2 การประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงาน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

4.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับขั้นตอนการนิเทศภายใน ความเหมาะสมของรูปแบบวิธีการนิเทศ วิธีการจัดการ การจัดบุคลากร การนิเทศกำกับ การควบคุม และการประเมินประสิทธิภาพในการนิเทศภายในโรงเรียนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โดยกิจกรรมการ

ดำเนินการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ มีดังนี้ 1) ประชุมผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน 2) นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ ครูผู้สอน 3) การสังเกตชั้นเรียน 4) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ 5) การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูและนักเรียน

4.4 การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

4.4.1 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียน หมายถึง การประเมินความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ เจตคติของครู

4.4.2 พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ความสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.4.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนในด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาที่เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านผู้เรียน

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนตะคร้อพิทยา ประกอบด้วย

ประธานกรรมการ จำนวน 1 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน

ผู้แทนครู จำนวน 1 คน

ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน

ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน

พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป

ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 คน

ไม่รวมผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ที่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนตะคร้อพิทยา ปีการศึกษา 2564

7. ครู หมายถึงข้าราชการครู พนักงานราชการ ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564 (ไม่นับรวมครูที่ เป็นผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับรายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหลักการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษา วิเคราะห์งานวิจัยโดยได้จัดแบ่งเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยมีรายละเอียดของการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การประเมินโครงการ
 - 1.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
 - 1.2 วัตถุประสงค์และความสำคัญของการประเมินโครงการ
 - 1.3 ประเภทของการประเมินโครงการ
 - 1.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ
 - 1.5 รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model
2. การนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.3 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.4 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
 - 3.1 ความหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
 - 3.2 กระบวนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ
 - 3.3 ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
 - 3.4 ขั้นตอนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การประเมินโครงการ

1. ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ (Project Evaluation) ได้มีนักวิชาการหลากหลายท่านได้ให้ความหมายแตกต่างกันไว้ดังนี้

Assessment หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในรูปที่สามารถตีความได้เพื่อใช้เป็นฐานสำหรับนำไปสู่การตัดสินใจในขั้นประเมินผล (Evaluation) ต่อไป (Anderson, Ball & Murphy, 1975, pp. 26-27)

การประเมินผล หมายถึง การมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตัดสินความเพียงพอของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Shertzer & Linden, 1979, p. 13)

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินความสอดคล้องต้องกันระหว่างการปฏิบัติกับวัตถุประสงค์ (Mehrens & Leman, 1984, p. 5)

การประเมินผล หมายถึง การตีความหมายในเชิงปฏิบัติการของบุคคลโดยตีค่าที่ราคาในสิ่งนั้น เพื่อตอบคำถามว่าดีแค่ไหน (Brown, 1983, p. 14)

การประเมินผล หมายถึง การนำจำนวนที่ได้จากการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อตัดสินคุณค่าของจำนวนที่สังเกตได้ (Chase, 1987, p. 7)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการค้นหาหรือตัดสินคุณค่าหรือจำนวนของบางอย่าง โดยใช้มาตรฐานของการประเมิน รวมทั้งการตัดสินโดยอาศัยเกณฑ์ภายในและ/หรือเกณฑ์ภายนอก (Good, 1973, p. 220)

Evaluation ในปัจจุบัน ได้ครอบคลุมความหมายกว้างขึ้น เช่น ในทางการศึกษา “Evaluation” ได้มีผู้นำมาใช้ในด้านการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับสังคมก็ได้ใช้วิธีการประเมินอย่างกว้างขวาง ดังมีผู้ให้ความหมายว่า “Evaluation” หมายถึง กระบวนการรวบรวมและเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจที่ดีสำหรับทางเลือกที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทาง (Stufflebeam, 1971, 203-204)

การประเมิน หมายถึง กระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ (Marvin C. Alkin, 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 65)

การประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน (Provus, 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 67)

การประเมิน หมายถึง การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของโครงการ (Michael Scriven, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 69)

การประเมินโครงการ หมายถึง การพิจารณาคุณค่าของสิ่ง ๆ หนึ่งที่ประกอบด้วยการจัดหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของแผนงาน ผลผลิต กระบวนการ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือพิจารณาศักยภาพของทางเลือกต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (Worthen and Sander, 1987, p. 6)

การประเมินโครงการได้ให้ความหมายของการประเมิน การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุม และเฉพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้อย่างดีในภายหลัง (Tyler, 1943 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 63)

การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะใด ระยะหนึ่งหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลอง หรือนำร่องปรับเปลี่ยน ระบุ ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการ นั้นเอง (พิสนุ พงศ์ศรี, 2553, น. 68)

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินตามโครงการและพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยของโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อตัดสินใจว่าจะปรับปรุงโครงการ ดำเนินการต่อหรือยกเลิกโครงการนั้น (ดิเรก วรรณเศียร, 2554, น. 13)

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าโดยการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบมาประกอบการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ (เชาว์ อินโย, 2555, น. 4)

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งมีความหมายของการประเมินโครงการ 2 แนวทาง คือ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2558 อ้างถึงใน เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ, 2564, น. 45-46)

1. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ (ตามแนวคิด formative evaluation) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ทั้งในระยะก่อน ระหว่าง หรือหลังเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการใช้ในการตัดสินใจแก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก หรือดำเนินโครงการต่อไป

2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการ (ตามแนวคิด summative evaluation) โดยเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น และนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการเพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ สารสนเทศในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาพิจารณาตัดสินโครงการในแต่ละระยะโดยนำสารสนเทศที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการต่อหรือปรับเปลี่ยน ปรับปรุง ขยายผลหรือระงับ ยกเลิกโครงการ เป็นต้น (กมลนันท์ บุญกล้า, 2559, น. 270)

การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า ผลของการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ วิธีการที่ใช้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด และผลของการดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (มนสิข สิริสมบุรณ์, 2564, น. 5)

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ นั้น เป็นการพัฒนาระบบการทำงาน ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน จำเป็นต้องมีการประเมินโครงการทั้งสิ้น ซึ่งเน้นการตรวจสอบ มีกระบวนการ ตัดสินคุณค่า ตามตัวชี้วัด วัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์ เป็นการประเมินประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงาน โดยการประเมินนั้น เป็นการตัดสินใจซึ่งเกิดจากปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ในการดำเนินโครงการ มีกระบวนการที่ทำให้เกิดข้อมูลสารสนเทศ ผ่านการสังเคราะห์ โดยใช้องค์ความรู้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโครงการนั้นเป็นการพัฒนาคุณภาพ ของโครงการไม่ใช่เป็นการ ตรวจสอบจับผิด ตำหนิเป็นอย่างไร แต่เพื่อให้ผู้บริหารมีอำนาจในการ ตัดสินใจ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาโครงการต่อไป

2. วัตถุประสงค์และความสำคัญของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานใด จะต้องมี การประเมินโครงการไว้เป็นขั้นสุดท้ายเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงาน

การประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อตัดสินความสำเร็จของโครงการ การประเมินโครงการ เป็นการดำเนินงานที่ไม่ใช่ความพยายามในการสร้างทฤษฎี หรือพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ การประเมินโครงการที่นำมาใช้ในทางสังคมศาสตร์เป็นการเตรียมสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงโครงการทางสังคม เหตุผลประการสำคัญที่จำเป็นต้องประเมินโครงการก็คือ มีทางเลือกในการดำเนินโครงการได้มากมายที่จะทำให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องประเมินโครงการว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ (เชาว์ อินโย, 2555, น. 12)

การประเมินโครงการทางการศึกษา มีความสำคัญ ดังต่อไปนี้ (สำราญ มีแจ้ง, 2558, น. 19-21) กล่าวว่า

1. ช่วยชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ของการดำเนินงานนั้นเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด การดำเนินงานหรือโครงการใด ๆ จะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ของการดำเนินงาน การประเมินจะเป็นตัวช่วยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการนี้และการดำเนินงานนั้นมีความเป็นไปได้เพียงใด

2. ทำให้ทราบว่าการทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินโครงการนั้น นอกจากจะประเมินส่วนอื่น ๆ แล้ว จะต้องประเมินว่าการทำงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าได้ดำเนินงานไปแล้วได้ผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3. กระตุ้นให้มีการเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินงาน การประเมินจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ดำเนินงาน มีการเร่งรัดและปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบข้อบกพร่องในการดำเนินงาน

4. ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะใช้เป็นหลักในการปรับปรุงการดำเนินงาน การประเมินการดำเนินงานทุกขั้นตอนจะทำให้พบข้อบกพร่อง

5. ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการลดความสูญเสียในการใช้ทรัพยากร ผู้ดำเนินงานบางคน บางครั้งมักไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีและเต็มความสามารถ ซึ่งการประเมินจะช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพได้

6. ช่วยให้ข้อสนเทศแก่ผู้บริหารในด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องทราบข้อมูลทุกแง่มุมของผลจากการประเมิน ซึ่งผู้บริหารจะได้นำไปพิจารณาวินิจฉัยและตัดสินใจสั่งการได้ถูกต้อง

7. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในครั้งต่อ ๆ ไป การประเมินผลโครงการที่ดำเนินในปัจจุบันจะทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิธีการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไขที่จะดำเนินโครงการประเภทนี้ต่อไป

การประเมินโครงการ มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562, น. 28)

1. การประเมินโครงการ มีวัตถุประสงค์มากกว่าการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงการตรวจสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจด้วย

2. การประเมินโครงการมิได้จำกัดอยู่เพียงการตรวจสอบผลขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประเมินความเหมาะสมและความพร้อมของการจัดทำโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ

3. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่สนใจในการหาคำตอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะโครงการใดโครงการหนึ่ง ไม่ให้ความสนใจเรื่องการค้าทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการสรุปอ้างอิงต่อไป หากแต่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะโครงการนั้น ๆ ซึ่งไม่เหมือนกับการวิจัย

4. การประเมินโครงการเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการโครงการ ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศป้อนกลับ เพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

5. การประเมินโครงการเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารจัดการโครงการหรือผู้ปฏิบัติงานโครงการ แนวโน้มของการประเมินโครงการในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ แทนที่จะเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลภายนอกเป็นผู้ประเมิน (outsider evaluator) แต่หากเน้นความสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เป็นผู้ประเมินเอง (insider evaluator) และในลักษณะของการประเมินตนเอง (self-evaluator)

ในการประเมินโครงการ ซึ่งถือว่าการวิจัยรูปแบบหนึ่ง มีกระบวนการดำเนินการประเมิน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ (มนสิข สิริธสมบูรณ์, 2564, น. 8)

1. ประเมินอะไร : การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน
2. ทำไมจึงต้องประเมิน : หลักการและเหตุผลของการประเมิน
3. ประเมินเพื่ออะไร : กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
4. มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง : ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและแนวทางการประเมิน
5. จะประเมินได้อย่างไร : การออกแบบการประเมิน
 - 5.1 กำหนดรูปแบบการประเมิน
 - 5.2 กำหนดประเภทของตัวแปรหรือข้อมูลหรือตัวชี้วัด
 - 5.3 กำหนดแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล
 - 5.4 กำหนดเครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 5.5 กำหนดแนวทางวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5.6 กำหนดเกณฑ์การประเมิน
6. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
7. จะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการใด : การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร : การเก็บรวบรวมข้อมูล
9. จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร : รายงานผลการประเมิน

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบหรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการ

ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ จากความหมายดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นลักษณะของการประเมินโครงการดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2562, น. 26)

1. การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบโครงการ

2. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

3. จุดเน้นที่สำคัญของการประเมินโครงการ อยู่ที่การเพิ่มประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ของการดำเนินโครงการ

การประเมินโครงการแม้ไม่ใช่ข้อบังคับของการดำเนินงานทุกโครงการ เพราะบางโครงการอาจต้องการเพียงข้อสรุปผลการดำเนินงาน จึงจัดทำเพียงรายงานผลการดำเนินโครงการ แต่หากผู้จัดทำโครงการหรือผู้ให้ทุนสนับสนุนการทำโครงการต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้ นอกเหนือจากผลลัพธ์เพียงผิวเผิน เช่น ต้องการทราบว่า โครงการนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่งผลกระทบอย่างไรต่อใครบ้าง มีอุปสรรคปัญหาใดบ้างในระหว่างดำเนินงาน รวมถึงมีแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโครงการให้ดีขึ้นได้อย่างไร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงหรือตัดสินใจต่อไป ก็จำเป็นต้องมีการประเมินโครงการ (เศรษฐวิชัย นโนวรรณ, 2564, น. 47-48)

ความสำคัญในการประเมินโครงการ เป็นการช่วยผู้ดำเนินโครงการให้มีสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือแผนงานว่าควรขยายหรือจะดำเนินโครงการต่อไป หรือควรปรับปรุงส่วนใดของโครงการ (มนสิข สิริสมบุรณ์, 2564, น. 6)

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นระบบหนึ่งของการวางแผนและการปฏิบัติงาน หรือโครงการการบริหาร หรือโครงการไม่ว่าด้านใดด้านหนึ่ง คือมีการประเมินทั้งเหตุและประเมินผล เพื่อจะได้ทราบสร้างจุดเด่นแก้ไขจุดด้อย เกี่ยวกับอนาคตของโครงการภายใต้สารสนเทศที่ถูกต้องครอบคลุม แสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานผู้รับผิดชอบทุกฝ่าย ตามหลักแนวคิดธรรมาภิบาล คำนึงว่าตามความต้องการ ศึกษาความเป็นไปได้อย่างชัดเจน

3. ประเภทของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการได้แบ่งเป็นหลายประเภท แต่จะใช้เกณฑ์หนึ่งเกณฑ์ใดนั้นขึ้นอยู่กับหลากหลายประเภทตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินแต่ละบุคคลที่ได้นำเสนอแนวคิดโดยการเชื่อมโยงความคิดกับประสบการณ์ของตนเอง ดังนั้นการเลือกรูปแบบของการประเมินเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการควรมีการพิจารณาตามความเหมาะสม หรือสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และจุดประสงค์ของการนำไปใช้ ขึ้นอยู่ตามแต่ว่าจะใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเป็นหลักในการแบ่ง

ประเภทของการประเมินมีหลายประเภทโดยสามารถแบ่งได้ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ประเภทของการประเมินที่จะกล่าวต่อไปแบ่งได้ 5 ประเภท (เชาว์ อินใย, 2555, น. 19-20)

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การประเมินแบบนี้เป็นการประเมินระหว่างการทำงานซึ่งควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ส่วนใด อีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

1.2 การประเมินสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการดำเนินงานได้สิ้นสุดลงแล้วทำการตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างเพียงพอคุ้มค่าหรือไม่ และทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ มีผลกระทบ (Impact) หรือผลที่ไม่ได้คาดหวังหรือผลพลอยได้ (Side Effects) อะไรบ้าง

2. แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน แบ่งได้ 8 ประเภท ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินเบื้องต้นก่อนที่จะจัดทำโครงการ ความต้องการจำเป็นคือความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดความจำเป็นในการจัดทำโครงการขึ้นทำให้ได้แนวคิดของการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างดีและเป็นความต้องการของผู้รับโครงการหรือหน่วยงานนั้นอย่างแท้จริง การประเมินความต้องการจำเป็นมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการศึกษาสภาพความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการ โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการทำโครงการ เช่น ด้านกำลังคน เทคนิค สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประชากร การคมนาคม สังคม เศรษฐกิจ การเงิน ฯลฯ เป็นขั้นตอนที่ควรกระทำก่อนการเขียนโครงการ การประเมินประเภทนี้ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่จะต้องทำการสำรวจหรือวิจัยอย่างกว้างขวาง แต่ถ้าเป็นโครงการที่จะทำในองค์กร โรงเรียน อาจใช้การตั้งคำถามเพื่อสำรวจความพร้อม เช่น มีคนพอหรือไม่ มีเวลาพอหรือไม่ มีงบประมาณพอหรือไม่ เป็นต้น

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ ทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน

2.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินบริหารโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ มีประโยชน์ในการค้นหาจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการ

2.5 การประเมินผลผลิต (Output/Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่คุ้มค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจ ยุติ ปรับ ขยายโครงการ

2.6 การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ (Outcome/Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานจากโครงการที่จัดทำขึ้น ก่อให้เกิดผลอื่นใดเกิดขึ้นตามมาหรือไม่เป็นทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง และทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

2.7 การประเมินการติดตาม (Follow up Evaluation) เป็นการดำเนินงานประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานไปแล้วระยะหนึ่ง เช่น อาจเป็น 6 เดือน 1 ปี หรือ 2 ปี เพื่อดูผลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น

2.8 การประเมินอภิมาน (Meta Evaluation) เป็นการประเมินงานประเมิน เป็นการพิจารณาตัดสินคุณภาพหรือคุณค่าของการประเมิน ทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของรายงานการประเมิน และรายงานการประเมินได้ดำเนินการครอบคลุมกิจกรรมของการประเมินหรือไม่ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility) มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety) และมาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy) เพื่อจะได้นำไปพัฒนารายงานการประเมินให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. แบ่งตามผู้ประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

3.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) การประเมินแบบนี้ผู้ประเมินเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดีก็คือเป็นผู้เกี่ยวข้องจึงทราบและเข้าใจสิ่งที่ประเมินเป็นอย่างดี ข้อเสียก็คือเมื่อเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจึงอาจมีความลำเอียงเกิดขึ้นได้

3.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation) การประเมินแบบนี้ผู้ประเมินไม่ได้เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่ได้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดีก็คือมีความเป็นกลางในการประเมิน แต่มีข้อเสียก็คือไม่เข้าใจ ไม่ทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมินไม่ดีพอ และเนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานประเมิน

4. แบ่งตามมิติการประเมิน แบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

4.1 การประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า การประเมินผลสรุป และการประเมินเพื่อการพัฒนา

4.2 การประเมินตามข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพ และแบบผสม

4.3 การประเมินตามวิธีการประเมิน ได้แก่ การประเมินเชิงธรรมชาติ และเชิงทดลอง

4.4 การประเมินตามจุดเน้นที่ประเมิน ได้แก่ การประเมินกระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิผล

5. แบ่งตามช่วงเวลาเพื่อเอื้อต่อการประเมิน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

5.1 การประเมินก่อนดำเนินงาน เป็นการประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการโดยมุ่งเน้นประเมินตัวโครงการว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในแต่ละส่วนหรือไม่ มีความเป็นไปได้ คุ้มทุน มีเวลาเพียงพอหรือไม่ และจะมีอุปสรรค หรือปัญหาอะไรที่จะทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ การประเมินก่อนดำเนินงานมีประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินโครงการ หรือล้มเลิกโครงการ

5.2 การประเมินระหว่างการทำงาน การประเมินแบบนี้ควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด อีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

5.3 การประเมินหลังดำเนินงาน เป็นการประเมินผลเมื่อการทำงานได้สิ้นสุดลงแล้วทำการตรวจสอบว่าโครงการ ได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างเพียงพอคุ้มค่าหรือไม่ และทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ มีผลกระทบ (Impact) หรือผลที่ไม่ได้คาดหวังหรือผลพลอยได้ (Side Effects) อะไรบ้าง

การประเมินก่อนดำเนินงานจะใช้การประเมินบริบทและประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินระหว่างการทำงานจะให้การประเมินกระบวนการ ส่วนการประเมินหลังการทำงานจะใช้การประเมินผลผลิตและการประเมินผลลัพธ์

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการจะต้องประเมินผลก่อนดำเนินการ กล่าวคือ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นของการบริหารโครงการ ความพร้อมในงบประมาณสนับสนุน วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร การประเมินโครงการขณะดำเนินงานหรือผลประเมินขณะดำเนินโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างจะได้แก้ไขทันที การประเมินระหว่างดำเนินการนั้นเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข การประเมินผลโครงการภายหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน

หรือประเมินผลภายหลัง เป็นการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินโครงการเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่

4. รูปแบบของการประเมินโครงการ

การบริหารในปัจจุบัน นิยมใช้การบริหารเชิงโครงการที่เป็นที่นิยมกันมาก จึงมีผู้คิดค้นรูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมสำหรับการประเมินโครงการในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับลักษณะโครงการและกิจกรรมดังกล่าวคำว่า รูปแบบ ส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า ค่าโครงการ วิธีการ กระบวนการ โครงสร้าง กิจกรรม และอื่น ๆ จึงมีผู้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบการประเมินโครงการแต่ละรูปแบบจะมีแนวคิดทฤษฎีเหตุผล และวิธีการประเมินที่แตกต่างกัน ซึ่งหลายท่านได้มีวิธีแนวคิด ดังนี้ สมคิด พรหมจ้อย (2563, น. 62) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินโครงการออกเป็น 3 รูปแบบได้แก่

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวัง ได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุ้มค่า (Judgmental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ สำหรับการกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าโครงการนั้น

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, <https://dictionary.orst.go.th/>) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือ เป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น ๆ สำหรับการรายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียน ตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์โดยใช้รูปแบบการประเมินของสต๊อฟเฟิลบีมในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักแนวคิด ทฤษฎีในการประเมินมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจุดเด่น จุดด้อย ข้อจำกัด ที่แตกต่างกันออกไป ในทางปฏิบัติการประเมินโครงการนั้นต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม และวัตถุประสงค์ของการประเมิน รวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการใช้รูปแบบนั้น และประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน ซึ่งมีแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ได้นำไปใช้การประเมินโครงการที่สำคัญ ทั้งหมด 9 รูปแบบ ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 63)

- 1) รูปแบบการประเมินของราฟดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)
- 2) รูปแบบการประเมินของมาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin)
- 3) รูปแบบการประเมินของแมลคอล์ม เอ็มโพรวัส (Melcolm M. Provus)

- 4) รูปแบบการประเมินของไมเคิล สคริฟเว่น (Michael Scriven)
- 5) รูปแบบการประเมินของโรเบิร์ต อี สเตค (Robert E. Stake)
- 6) รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam)
- 7) รูปแบบการประเมินของเคริกแพตทริค (Kirkpatrick)
- 8) รูปแบบการประเมินของเอ็ม คิว แพตตัน (M.Q. Patton)
- 9) รูปแบบการประเมินของเดวิด เฟตเทอร์แมน (David Fetterman)

1) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler, 1943 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 63-65) ไทเลอร์เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวคิดที่ว่า โครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวคิดลักษณะนี้เรียกว่าแบบจำลองยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก

ไทเลอร์ ได้นำเสนอกรอบแนวคิดของการประเมินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

- 1) การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)
- 2) การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the learning Plan)
- 3) การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guide Program Development)
- 4) การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating the Outcome of an Educational Program)
- 5) การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)
- 6) การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

2) รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin)

มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin, 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 65-67) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSC (Center for the study of Evaluation Approach) จุดมุ่งเน้นของการประเมินตามแนวคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของ

โครงการ การประเมินจะประกอบด้วย การจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ ในการประเมินจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณาสภาพ ของระบบเพื่อเปรียบเทียบ สภาพที่แท้จริงและคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้ เราสามารถกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษาได้แก่ความต้องการของ ประชาชน ชุมชนและสังคมที่มีต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมินระบบแต่ละส่วนจำเป็นต้อง ใช้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ กัน

2) การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะ มีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของ โครงการ นักประเมินต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมายพร้อมกับประเมินผลที่จะ ได้รับจากการใช้วิธีการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่ เหมาะสม โดยใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหาโดยทั่วไปจะใช้การประเมินจากเกณฑ์ ภายนอก และการประเมินจากเกณฑ์ภายใน

3) การประเมินการนำไปใช้หรือการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่าการดำเนินโครงการนั้นได้เป็นไป ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือ คาดหวัง ไว้เพียงใด

4) การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อมูล ที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อน เกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้น นักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลวในทุก ๆ ด้านของโครงการตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่น เพื่อ นำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5) การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) ขั้นตอนนี้ นักประเมินต้องหาข้อมูลข่าวสาร รายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสิน คุณค่าของโครงการ และศักยภาพในการสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ หรือนำไปใช้กับโครงการ ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้กว้างขวางเพียงใดในขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากนักประเมินจะทำให้ผู้บริหาร ได้ตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการกับโครงการในลักษณะใด อาจจะยกเลิก ปรับปรุงใหม่ หรืออาจจะ ขยายโครงการออกไปอีก เป็นต้น

3) รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus)

โพรวัส (Provus, 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 67-68) ได้ให้ความหมาย ของการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้อง

ระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน โพรวัสอธบายว่ามีความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิดที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงาน กำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม เป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และกำไร

4) รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven)

ไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 69-72) กล่าวว่าเป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของโครงการ

4.1 จุดมุ่งหมายของการประเมิน

1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

วิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธีคือ

1) การประเมินก่อนการปฏิบัติงาน หรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ ประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการ การให้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่นำไปปฏิบัติ

2) การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay-off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วนซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้รับบริการจึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

4.2 การประเมินโดยการเปรียบเทียบ

สคริฟเวน มีความเห็นที่แตกต่างกับครอนบาค ในเรื่องของการใช้กลุ่มเปรียบเทียบมาใช้ในการประเมิน ซึ่งสคริฟเวน เป็นบุคคลที่เห็นว่าการใช้กลุ่มเปรียบเทียบมีข้อดี

มากกว่าการไม่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ การใช้กลุ่มเปรียบเทียบจะเป็นการประหยัดว่า ไม่ต้องทำการศึกษาในระยะยาว และใช้กลุ่มตัวอย่างมาก ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก

นอกจากนี้แล้ว สคริฟเว่นยังเชื่อว่าการศึกษากลุ่มย่อย (Micro - studies) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์มากกว่าการศึกษาประชากรทั้งหมด (Cross - studies) และทำได้ง่ายและบ่อยครั้งกว่า

4.3 คุณค่าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

สคริฟเว่น เป็นนักประเมินที่ให้ความสำคัญในการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับ สคริฟเว่นเชื่อว่าการประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้พิจารณาในเรื่องคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการคือ

1) ความเป็นประโยชน์ นักประเมินควรจะต้องพิจารณาดูว่า สิ่งที่ลงทุนไปนั้น มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด คุ่มค่ากับค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ไปหรือไม่

2) ขวัญ หรือกำลังใจ หรือคุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินโครงการ ควรพิจารณาด้วยว่า ผลของโครงการจะทำให้ขวัญและกำลังใจ หรือคุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร

3) ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องสำคัญมาก แต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความยุ่งยากในการประเมิน

4.4 การประเมินไม่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal-Free Evaluation)

การประเมินโดยทั่วไป นักประเมินจะยึดจุดมุ่งหมายของโครงการเป็นหลัก ดูความสอดคล้องการปฏิบัติงานกับจุดมุ่งหมายของโครงการ แต่ สคริฟเว่น มีความเห็นว่านักประเมินไม่ควรให้ความสนใจเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการที่ตั้งไว้เพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสนใจกับผลที่เกิดขึ้นกับโครงการ ซึ่งนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของโครงการ ไม่ว่าจะผลอันนั้นจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งผลบางอย่างอาจให้มีความสำคัญมากก็ได้

5) รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake)

โรเบิร์ต อี สเตค (Robert E. Stake อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 73) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินใช้แนวคิดของ ครอนบาค และสคริฟเว่น เป็นพื้นฐาน ในการปฏิบัติการประเมินของสเตค ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่นักประเมินนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินโครงการตามความคิดเห็นของสเตคเพื่อนำไปสู่ตัดสินคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายของการประเมินมีอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมา บรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้นและเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ

สเตคเสวนาวิธีการประเมินในรูปแบบของเมตริกซ์ (Matrix) สองประเภท คือ เมตริกซ์ บรรยาย และเมตริกซ์ตัดสินคุณค่า

6) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 77) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ชิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจว่า คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product สตัฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกลงเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

7) รูปแบบการประเมินของเคริกแพตทริก (Kirkpatrick)

โดนัลด์ แอล เคริกแพตทริก (Donald I. Kirkpatrick, 1975 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 80-81) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา อดีตประธาน ASTD (The American Society for Training and Development) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม และประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใด ๆ ควรจะจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด”

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมปกติที่เกิดขึ้นในทุกโครงการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยมุ่งหวังให้ผู้ผ่านการอบรมได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เคริก แพตทริก เห็นว่าการประเมินผลการอบรมจะทำให้ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) การฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไร หรือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะใดบ้าง
 - 2) ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อน หรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ
 - 3) ควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในส่วนใดบ้าง อย่างไร
- แนวทางการประเมิน

ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรม เคริก แพตทริก เสนอว่าควรดำเนินการประเมินประสิทธิผลของการอบรม 4 ลักษณะ คือ

1) ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึก หรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

2) ประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียน โดยตรวจสอบให้ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)

3) ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่

4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Results Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผลจากการอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กร หรือเกิดผลกระทบต่อองค์กร ในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้น หรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่

8) รูปแบบการประเมินของเอมคิว แพตตัน (M.Q. Patton)

เอม คิว แพตตัน (M.Q. Patton, 1978, อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 85-87) ได้เสนอแนวคิด และรูปแบบการประเมินที่ยึดประโยชน์ใช้สอย (Utilization-Focused Evaluation) เพื่อแก้ปัญหาของงานประเมิน โดยเฉพาะในประเด็นที่มักจะได้รับการวิจารณ์ว่าประเมินแล้วไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ หรือผู้บริหารมองว่าผลการประเมินไม่ตรงกับข้อมูลที่ต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจ แพตตัน จึงได้เสนอแนวคิด และแนวทางในการประเมิน ดังนี้

1) หลักการในการประเมิน การประเมินโครงการ นักประเมินควรให้ความสำคัญกับผู้บริหาร หรือกลุ่มลูกค้าที่จะใช้ผลการประเมินนั้น ๆ คำถามเพื่อการประเมินหรือตรวจสอบควรเกิดจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้น หรือต้องเป็นความอยากรู้อยากเห็น หรืออยากใช้ข้อมูลผลการประเมินของผู้เกี่ยวข้องไม่ใช่ความอยากรู้อยากเห็นของนักประเมินเป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ซึ่งการประเมินตามแนวคิดนี้ จะทำให้ผลการประเมินมีโอกาสถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามากขึ้น

2) ขั้นตอนการดำเนินประเมิน แพตตัน ได้เสนอแนวทางในการประเมินโดยเฉพาะการดำเนินการเพื่อให้ได้วัตถุประสงค์ของการประเมินโดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ

(1) จำแนกประเภทหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ในขั้นตอนนี้ นักประเมินจะต้องพิจารณาว่ามีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่จะประเมินหรือเป็นผู้ที่ต้องการใช้ผลประเมิน เช่น ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่น ๆ

(2) สัมภาษณ์/สอบถาม ผู้เกี่ยวข้องที่ได้จากข้อ (1) เพื่อรวบรวมความเห็น หรือความต้องการว่ากลุ่มบุคคลเหล่านั้นต้องการทราบผลการดำเนินงานโครงการในลักษณะใดบ้าง ต้องการใช้อะไรในการประเมินในเรื่องใด หรืออยากรู้อะไร

(3) จัดหมวดหมู่คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็น หรือความต้องการใช้อะไรของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ แล้วกำหนดเป็นรายการคำถามหลัก ๆ เพื่อการประเมิน เช่น

การดำเนินงานโครงการทำได้ตามแผนเพียงใด เกิดปัญหาในลักษณะใดบ้าง ผลการดำเนินงานของโครงการทำได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจการอบรมครั้งนี้หรือไม่ ผู้เข้าอบรมมีความรู้และเจตคติเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด หรือการดำเนินโครงการก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

หลังจากดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอนแล้ว นักประเมินจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมประเด็นคำถามการประเมินของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ส่วนการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปก็ดำเนินการตามกระบวนการประเมินตามปกติ

9) รูปแบบการประเมินของเดวิด เฟตเธอร์แมน (David Fetterman)

เดวิด เฟตเธอร์แมน (David Fetterman, 1994 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 87-88) ได้เสนอแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความคิดของการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้โมทัศน์ของการประเมิน เทคนิคการประเมินและข้อค้นพบจากการประเมิน ไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง การกำกับตนเองโดยใช้วิธีการ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการดำเนินงาน เป็นกระบวนการที่กระทำเพื่อช่วยให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้ ช่วยตนเอง พัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเองและสะท้อนผลแก่ตนเอง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการประเมินแบบเสริมพลังจึงประกอบด้วยบุคคลภายในที่ทำการประเมินผลด้วยตนเอง และนักประเมินภายนอกที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกในการประเมิน (Facilitator) การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ของผลการประเมิน มีการให้ความรู้ในการประเมินแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้มีส่วนร่วม ผู้ประเมินมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้ให้คำแนะนำ ไม่ใช่ผู้ตัดสินเกี่ยวกับการประเมินเป็นการตัดสินร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้มีส่วนร่วม ผู้ประเมินมีหน้าที่แนะนำช่วยเหลือเทคนิค และสร้างพลังการประเมินร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินแบบนี้มิได้จบลงแค่การทราบคุณค่าของการประเมินเหมือนการประเมินแบบเก่า แต่การประเมินต้องเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง ดำเนินต่อไปตลอดระยะของการพัฒนาโครงการ

5. รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model

ในการประเมินผลโครงการนั้นมีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง แต่ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดและโมเดล การประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไป ในปัจจุบันแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม เน้นการแบ่งแยกบทบาทการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ฝ่ายประเมิน มีหน้าที่ระบุ จัดหาและนำเสนอสารสนเทศ ให้กับฝ่ายบริหารส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผล

การประเมินที่ได้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกัน อดีในการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2558, น. 223) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการแบบซีป (CIPP Model) ไม่ใช่เป็นการประเมินเพียงแต่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่ยังเป็นประเมินเพื่อให้ได้ใช้รายละเอียดที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินความก้าวหน้าเพื่อป้องกันจุดเด่น จุดด้อย ของการประชุมที่นำไปปรับปรุง กิจกรรมแผนการประชุมที่ได้ทันท่วงที และมีการประชุมสรุปผล หลังจากประเมินโครงการสิ้นสุดลงแล้ว ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมที่เหมาะสม กรอบความคิดการประเมินแบบซีป (CIPP Model) จึงเป็นที่นิยมใช้ ซึ่งนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อเสีย และประสิทธิภาพของโครงการนั้นที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่ายสะดวกในการปฏิบัติงาน จึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง

มนทัศน์เบื้องต้นของรูปแบบซีป (CIPP Model) นั้น ประเภทของการตัดสินใจที่แตกต่างกันจำเป็นต้องใช้สารสนเทศในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ซึ่งสตีเฟลปิมได้กำหนดประเด็นการประเมินออก 4 ประเภท

1. ตามอักขรภาษาอังกฤษตัวแรกของซีป (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสม ของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) การประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสมและความพอเพียง ของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะเป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง ในการดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weakness) ของนโยบาย แผนงาน โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากการสิ้นสุดโครงการแล้ว

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการแต่การประเมินผลแบบนี้มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย แผนงาน โครงการเท่าที่ควร

พิสนุ พองศรี (2553, น. 84-85) ได้กล่าวว่า สตีฟเฟิลบีม ได้พัฒนาของรูปแบบการประเมินที่ช่วยในการตัดสินใจในรูปแบบชิป (CIPP Model) โดยใช้กระบวนการในการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้ประเมินจะประเมินอย่างครอบคลุม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ในการเลือกต่าง ๆ ของผู้บริหารที่เรียกว่ารูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) (Context In Process Product Evaluation) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1965 ซึ่งมีการปรับปรุงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งในปี ค.ศ.2003 สามารถนำมาใช้กับการประเมินโครงการ แผนบุคลากร ผลิตภัณฑ์ องค์กรและระบบต่าง ๆ ได้ โดยมีวิธีการเชิงระบบการใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) อย่างถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นจะต้องลงมือประเมินตั้งแต่ก่อนเริ่มทำงาน ขณะดำเนินงาน และการประเมินหลังจากสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วนตามลำดับการพัฒนาการของโครงการได้ 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินงาน การประเมินในช่วงนี้ เพื่อเป็นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการในการจัดทำสิ่งต่าง ๆ อาจจะเป็นโครงการกิจกรรมหลักสูตร ซึ่ง จะทำการประเมินใน 2 ส่วนด้วยกัน คือ

- 1.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินบริบทนั้น เป็นการประเมินความต้องการที่จำเป็น เพื่อกำหนดการดำเนินงาน โดยประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น วิธีการประเมินจะใช้การบรรยายและเปรียบเทียบปัจจัยนำเข้าที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวัง ของบริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่คาดหวัง กับที่เป็นจริง รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของความไม่สอดคล้องระหว่าง ความเป็นจริงและสิ่งที่คาดหวังดังกล่าว

- 1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบด้านความพร้อมของทรัพยากร ที่จะใช้ในการดำเนินโครงการทั้งปริมาณและคุณภาพ และตลอดจนระบบบริหารจัดการที่วางแผนไว้ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด วิธีการประเมินใช้บรรยายและวิเคราะห์ทรัพยากรที่มีอยู่รวมทั้งกลยุทธ์และกระบวนการในการดำเนินงานที่เป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

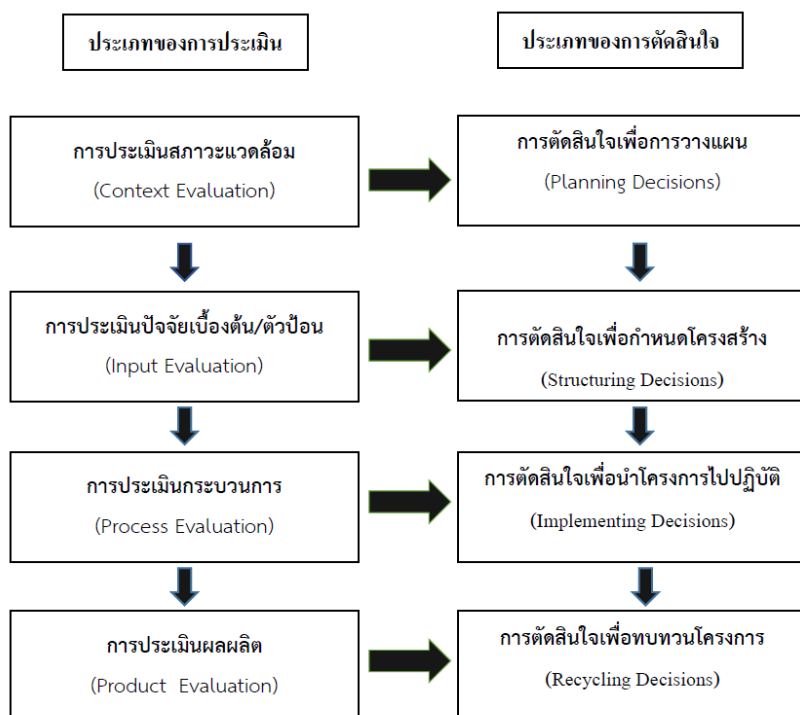
2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการเพื่อศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการตามแผนได้ เพื่อจัดหาสารสนเทศมาปรับปรุงการดำเนินโครงการได้อย่างทันท่วงที

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Product Evaluation) เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ เพื่อที่จะตอบคำถามให้ได้ว่า การดำเนินโครงการได้ประสบความสำเร็จตามที่วางแผน

ไว้หรือไม่ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ่มค่าหรือไม่ การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการนี้จะพิจารณาผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมักจะใช้เทคนิคในการติดตามผลหรือประเมินผลด้วยการติดตามหลังโครงการเสร็จ หรือการศึกษาย้อนรอย (Follow Up Study หรือ Tracer Study) ผลการประเมินจะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่าควร จะคง ปรับ ขยายโครงการ หรือควรหยุดโครงการตามเวลาที่กำหนด หรือควรยกฐานะเป็นโครงการ ประจำ เป็นต้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556, น. 57) ได้กล่าวถึง สตีฟเฟิลบีม ให้คำนิยาม "การ ประเมิน" ไว้ว่าการประเมิน คือ กระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่จัดเก็บนั้น มาทำเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อเสนอ สำหรับใช้เป็นทางเลือกในการประกอบการตัดสินใจต่อไป จากคำนิยามนั้น มีสาระสำคัญที่สามารถ นำมาขยายความเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

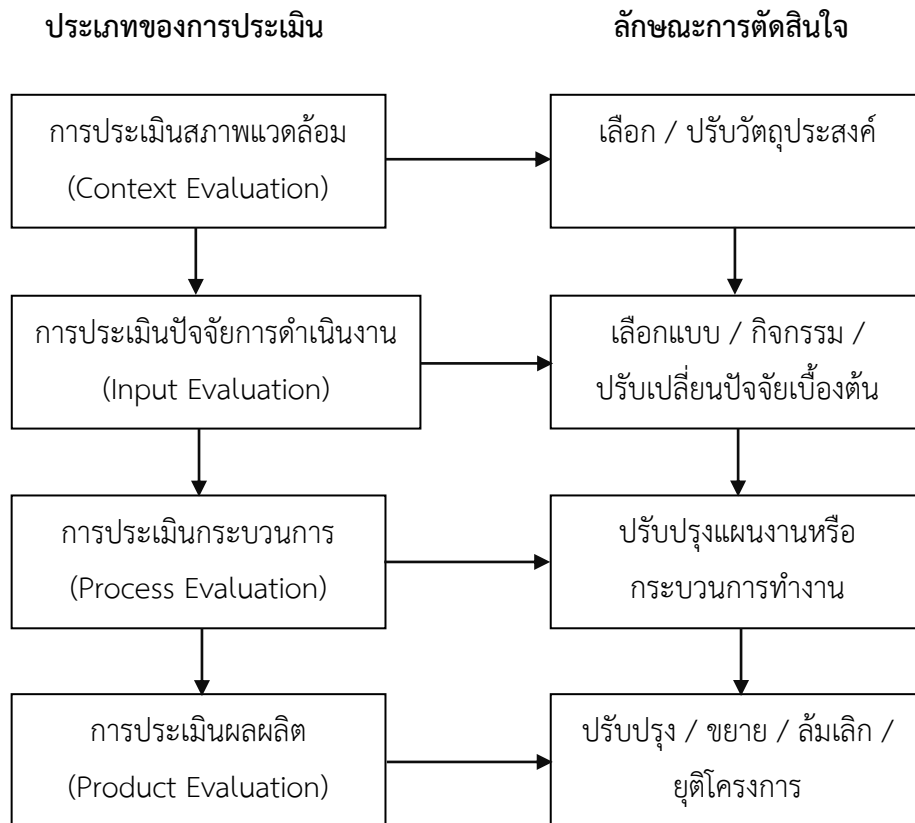
1. การประเมิน เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกระบวนการ มีความต่อเนื่องในการ ดำเนินงานอย่างครบวงจรและย้อนกลับมาสู่รอบใหม่ของวงจรด้วย
2. กระบวนการประเมิน จะต้องมีการระบุหรือบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
3. กระบวนการประเมิน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้หรือระบุหรือบ่งชี้ไว้
4. กระบวนการประเมิน ต้องมีการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจัดทำให้เป็นสารสนเทศ
5. สารสนเทศที่ได้มานั้น ต้องมีความหมายและมีประโยชน์
6. สารสนเทศดังกล่าวนี้ ต้องได้รับการนำไปเสนอเพื่อประกอบใช้ในการตัดสินใจ การกำหนดทางเลือกใหม่ หรือแนวทางดำเนินการใด ๆ ต่อไปการประเมินโดยใช้รูปแบบ ซิป (CIPP Model) เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด โดยเฉพาะการประเมินโครงการต่าง ๆ เพราะเป็นการประเมินที่ให้สารสนเทศที่ครอบคลุมและมีการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ประกอบด้วย การนำรูปแบบการประเมินนี้ไปใช้โดยไม่ครบตามขั้นตอนด้วยการตัดสินใจประเมินบริบท ออกไป ทำให้สารสนเทศที่ได้ลดคุณค่าลง และมีผลต่อการตัดสินใจได้สำหรับรูปแบบการประเมินแบบ นี้ ดังรูปแบบความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภทของการประเมินของชิป (CIPP Model)

โมเดลชิปเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้สารสนเทศเพื่อการวางแผนโครงการ เพื่อการนำโครงการไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงโครงการอย่างทันที่ และให้รูปแบบชิปเป็นรูปแบบการประเมินที่ช่วยให้การพัฒนาโครงการช่วยบริหารโครงการ ตลอดจนการกำหนดขนาดของโครงการ จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบชิปเป็นรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาโครงการ และประกันประสิทธิผลของโครงการได้เป็นอย่างดี (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2559, น. 162)

สตัฟเฟิลบิม (1967 อ้างถึงใน สมคิด พรมจัญ, 2563, น. 78) ประเภทการประเมินและลักษณะของการตัดสินใจ ตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมินชิป แสดงดังภาพ

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองซิป

แนวทางการประเมินในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย, 2563, น. 78-79)

1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่น

- เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่
- เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่า เหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่

- กิจกรรม / แผน / ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการทำดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด

- เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

- มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ๆ เช่น

- เกิดผล / ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

- คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร

- เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

แบบจำลองชิป (CIPP Model) ซึ่งกล่าวอีกคำหนึ่ง คือ รูปแบบของชิป (CIPP Model) จะประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ (สำราญ มีแจ้ง, 2558, น. 119-127)

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)

การประเมินสภาวะแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไปเป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจการประเมินสภาวะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้จะช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการวินิจฉัยและการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

เป็นการจัดทำข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการตัดสินใจตามความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยดูว่าข้อมูลนั้นอาจมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

- 1) ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- 2) ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 3) การได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น

หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปแบบของทุนและกำไร (Cost and benefit) ที่จะได้รับโดยการประเมินในด้านอัตรากำลัง เวลางบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษาผลกำไรอาจจะไม่อยู่ในรูปตัวเลขก็ได้ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างกันจากการประเมินภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

รูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมาย เช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ วิธีที่กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะดำเนินการกับยุทธวิธีที่เลือกมาอย่างไร คำถามต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น เพื่อจะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธี เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำถามที่ใช้จะมีตั้งแต่ระดับกว้าง ๆ และคำถามเฉพาะ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

เมื่อแผนดำเนินการได้รับอนุมัติ และลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) แก่ผู้รับผิดชอบ และผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อหา และทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
- 2) เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน
- 3) เพื่อเป็นแรงจูงใจส่งเสริมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการมี 3 วิธี คือ

- 1) แสดงให้เห็นหรือกระตุ้นเตือนถึงศักยภาพของทรัพยากรที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งต่อไปนี้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มบุคลากรและนักศึกษา

วิธีการสื่อสาร การให้เหตุผลความเข้าใจและเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์ของแผนการ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับแผนการนั้น และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแผนการความเพียงพอของแหล่งทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์อำนวยความสะดวก บุคลากร ปฏิทินการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2) เกี่ยวกับการวางโครงการและการตัดสินใจก่อนวางแผนโดยอำนาจการระหว่งการดำเนินโครงการนั้น ตัวอย่างการตัดสินใจก่อนการวางแผน เช่น ในโครงการพัฒนาแบบสอบถามซึ่งมีความจำเป็นจะต้องเลือกโรงเรียนอย่างเจาะจง สำหรับเข้าร่วมในการทดลองสร้างข้อกระทงใหม่ ๆ ของแบบสอบถาม ผู้ตัดสินใจจะสามารถจัดเตรียมวางโครงการล่วงหน้าได้ดีเมื่อมีโรงเรียนมาให้เลือก แต่ตัวเลือกเหล่านี้จะยังไม่มีความจำเป็นกว่าจะมีรายชื่อของโรงเรียนได้รับการติดต่อแล้ว จึงจะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีความเต็มใจเข้าร่วมในการทดลองแบบสอบถาม ดังนั้น ผู้พัฒนาแบบสอบถามจึงต้องเลือกโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการตามแบบการสุ่มตัวอย่างมากที่สุด แบบการสุ่มจะได้รับการตัดสินใจเลือกวิธีการมาก่อน และเขาต้องกำหนดตารางเฉพาะในการบริหารแบบสอบถามตามรูปแบบของแบบสอบถาม ดังนั้นในโครงการส่วนใหญ่สถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจจึงมีจำนวนมาก และนี่เป็นเครื่องแสดงที่ชัดเจนถึงความต้องการข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ

3) ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการจะบอกลักษณะสำคัญใหม่ ๆ ของโครงการร่างโครงการ เป็นต้นว่า มโนทัศน์ที่ต้องการสอน และปริมาณของการอภิปรายที่จะมีในความหมายนี้เพื่อบรรยายว่าเกิดอะไรขึ้นจริง ๆ สารนิเทศนี้จะให้ประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดว่า ทำไมวัตถุประสงค์จึงบรรลุหรือไม่บรรลุเหตุผล

ส่วนประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินกระบวนการมี 4 อย่าง คือ

- 1) การจัดทำนักประเมินกระบวนการเต็มเวลา
- 2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
- 3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินกระบวนการและบุคลากร

โครงการหรือในแผนงานเอง

- 4) การปรับปรุงโครงการร่างการประเมินอยู่เป็นนิจสิน

คุณค่าของการประเมินกระบวนการไม่ได้อยู่ที่ความสัมพันธ์กับการประเมินอื่นเท่านั้น แต่อยู่ที่

1. การประเมินกระบวนการเป็นหน้าที่หนึ่งของการประเมินสภาวะแวดล้อมและการประเมินปัจจัย คือ ถ้าสามารถประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยได้ดีมาก ผู้จัดการโครงการก็มีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกการดำเนินการ และ ถ้าปรากฏความขัดแย้งน้อยก็ต้องการประเมินกระบวนการมากขึ้น นั่นคือ ถ้าการกำหนดวัตถุประสงค์และการวางโครงการคลุมเครือโครงการนั้นอาจจะเป็นหัวข้อของปัญหาและบางครั้งก็เป็นเหตุผลแห่งความล้มเหลว ซึ่งการประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยช่วยชี้ให้เห็นและแก้ปัญหาแล้วตั้งแต่ต้น พอถึงการทำตามกระบวนการจำเป็นต้อง

มีข้อมูลย้อนกลับโดยต่อเนื่องเกี่ยวกับว่าทำอะไรโครงการนั้น จึงจะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุด ดังนั้นในกรณีเช่นนี้การประเมินกระบวนการจึงจำเป็นที่สุดที่สามารถกระทำที่นี้

2. การประเมินกระบวนการมีความสำคัญมากกว่าการประเมินผลผลิตในระยะแรกของการกำหนดแผนงาน แต่แนวโน้มนี้จะกลับกันถ้าโครงสร้างของการพัฒนาแผนงาน อาศัยการสำรวจน้อยลง แต่มีโครงสร้างที่แน่นอนมากขึ้น การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิตจะขึ้นต่อกันและกัน คือการประเมินกระบวนการ จะเข้าไปมีส่วนในการแปลความสิ่งที่เกิดขึ้นและถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจะไม่สามารถตกลงใจได้โดยไม่ทราบว่ากระบวนการนั้นให้ผลอย่างไรบ้าง การตัดสินใจออกแบบโครงสร้างใหม่ หรือระเบียบปฏิบัติในกระบวนการใหม่ จึงต้องอาศัยสารสนเทศจากการประเมินผลผลิตเข้ามาร่วมด้วย

โดยสรุปแล้ว ภายใต้การประเมินกระบวนการ สารสนเทศจะถูกวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินโครงการต้องการสารสนเทศนั้น อาจจะไม่บ่อยทุกวันถ้าจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะแรก ๆ ของโครงการทั้งนี้การประเมินนี้ไม่เพียงแต่ให้สารสนเทศที่ต้องการแก่ผู้ตัดสินใจในการคาดคะเนล่วงหน้าและการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ยังต้องบันทึกสารสนเทศของกระบวนการสำหรับแปลความหมายของความสำเร็จของโครงการด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

การประเมินผลผลิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายความสำเร็จไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการนั้น แต่ยังมีคามจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย

ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งต่อไปใช้ได้หรือไม่เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไรเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือเกณฑ์สัมพันธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาวะแวดล้อมปัจจัยและกระบวนการร่วมด้วย

ทั้งการประเมินสภาวะแวดล้อมและการประเมินผลผลิตสิ่งที่มีอยู่ว่าบรรลุเป้าหมายได้อย่างไรมีระบบ โดยที่การประเมินสภาวะแวดล้อมจะพิจารณาระบบโดยส่วนรวม และการประเมินผลผลิตพิจารณาความพยายามเปลี่ยนแปลงในระบบ ดังนั้น การประเมินสภาวะแวดล้อม จึงแสดงสิ่งจำเพาะในรูปที่ประเมินผลผลิตจะนำไปใช้ภายหลังที่แสดงอย่างเจาะจงนั้นจะเป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินความสำเร็จขั้นสุดท้ายของผลผลิต

การประเมินปัจจัยและการประเมินผลผลิตสามารถที่จะแยกให้เห็นได้ง่าย สำหรับการประเมินปัจจัยจะเกิดขึ้นก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลงโครงการและการประเมินผลผลิตจะเกิดขึ้นในระหว่างและหลังโครงการในขณะที่การประเมินสภาวะแวดล้อมกำหนดสิ่งจำเพาะ สำหรับการประเมินผลผลิตการประเมินปัจจัยก็จะแสดงสิ่งจำเพาะสำหรับการประเมินกระบวนการ

การตัดสินใจโดยใช้การประเมินปัจจัยเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะสำหรับการวางแผนการประเมินผลผลิต ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการประเมินปัจจัย คือการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการที่เลือก และแผนการประเมินผลผลิตซึ่งสามารถประยุกต์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบปฏิบัติได้

การประเมินผลผลิตจะสืบสาวที่มีอยู่ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ไปแล้วหรือกำลังจะบรรลุ แต่การประเมินกระบวนการจะประเมินสิ่งที่มีอยู่ว่าระเบียบการนั้นได้รับการกระทำไปตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ การประเมินทั้งสองชนิดจะให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการควบคุมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติในกระบวนการประเมินกระบวนการทำให้สามารถที่จะลงความเห็นได้ว่า การนำระเบียบปฏิบัติไปทำจริงนั้นตรงหรือไม่กับแบบที่วางไว้และการประเมินผลผลิตช่วยให้ตกลงได้ว่า วัตถุประสงค์นั้นบรรลุหรือไม่ สารสนเทศทั้งสองชนิดร่วมกันจะแสดงให้เห็นอย่างหนักแน่นถึงสาเหตุได้มากกว่าอันใดอันหนึ่งโดยลำพังในการตัดสินใจว่าระเบียบปฏิบัตินั้นควรดำเนินต่อไปโดยมีการแก้ไข หรือว่าจะต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด ถึงแม้จะเพิ่มหน้าที่ในการควบคุมโครงการเข้ามาด้วยการประเมินทั้งสองก็ยังคงอำนวยความสะดวกและช่วยอธิบายถึงผลที่ได้จากโครงการอยู่

การที่การประเมินผลผลิตรายงาน ว่า วัตถุประสงค์นั้นมีผลสัมฤทธิ์หรือไม่นั้น การประเมินกระบวนการจะแสดงให้เห็นถึงรากฐานสำหรับการแปลความหมายเหตุผลสำหรับสิ่งที่ได้มานั้น คือ ถ้าไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ก็จำเป็นที่จะต้องรู้ว่า ระเบียบปฏิบัติที่ตั้งใจไว้นั้นได้ถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ การประเมินกระบวนการจะให้สารสนเทศสำหรับทำความเข้าใจในข้อนี้ และประเมินกระบวนการจะให้สารสนเทศสำหรับทำความเข้าใจที่ต้องมีคำบรรยายถึงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดผลงานนั้นออกมา

รูปแบบของการประเมินแบบ CIPP Model แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันที่ และมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการประชุมสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินแบบชิป จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2558, น. 223)

การประเมินผลรูปแบบชิปเอื้อประโยชน์ในการตัดสินใจ 4 ด้าน คือ (สิน พันธุ์พินิจ, 2555, น. 147)

1. การตัดสินใจในการวางแผน (planning decision) อันเกี่ยวข้องกับการเลือกเป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. การตัดสินใจกำหนดโครงสร้างโครงการ (structuring decision) ในการเลือกยุทธวิธีวิธีการดำเนินงานให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตัดสินใจวางแผนไว้
3. การตัดสินใจในการปฏิบัติงาน (implement decision) ซึ่งสามารถที่จะนำวิธีการในการทำงาน การปรับปรุงการดำเนินโครงการ วิธีการ และยุทธวิธี
4. การทบทวนการตัดสินใจ (recycling decision) ว่าควรจะดำเนินการต่อ เปลี่ยนแปลงหรือยุติโครงการ

ในการประเมินการรายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ผู้ประเมินยึดหลักการประเมินตามรูปแบบของชิป (CIPP Model) มาเป็นแนวทางในการประเมิน โดย จะประเมินทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

เนื่องจากรูปแบบของชิป (CIPP Model) นั้น สามารถประเมินได้อย่างละเอียดทำให้การประเมินมีความสมบูรณ์ บรรลุวัตถุประสงค์มีความครบถ้วน สมบูรณ์เป็นปัจจุบันนำมาใช้สะดวกตรงตามความต้องการที่จะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจบนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผล นำไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานประกอบการตัดสินใจ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดและการสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการทำงาน

สรุปได้ว่า การรายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์นั้น ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินโครงการอย่างครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ ซึ่งผู้ประเมินประเมินผลลัพธ์ด้วยเพื่อให้โครงการนั้นสมบูรณ์มากขึ้นผลของการประเมินสามารถนำไปเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่าโครงการนี้มีการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลง มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้โครงการนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การนิเทศภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญมากเพราะมีความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางการศึกษาทั้งในด้านเทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน นักการศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสอดคล้องกันดังนี้

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ หรือการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในสถานศึกษานั้นในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน (กรองทอง จิระเดชากุล, 2550, น. 4)

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาโดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ไฉน ยังล่อ, 2550, น. 10)

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นหลัก และในบางโอกาสก็เรียนเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมด้วย เพื่อให้การพัฒนาให้นักเรียนได้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 307)

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จะดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง (วิชรา เล่าเรียนดี, 2556, น. 106)

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกัน จัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้านโดยบุคลากรในโรงเรียนรวมถึงเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครูอีกทางหนึ่งด้วย (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 216)

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านข้างต้นที่ได้ให้ความหมายของการนิเทศไว้อย่างหลากหลายพอจะสรุปได้ว่า การนิเทศภายใน คือ กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น ช่วยเหลือ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะ

และคุณลักษณะอย่างเต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศ ยอมรับ เคารพ รับผิดชอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันเพื่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด

2. จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาบุคคล ผู้นิเทศจึงจำเป็นต้องเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการนิเทศเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุผล ซึ่งนักการศึกษาและหน่วยงานทางการนิเทศภายในได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ดังนี้

เอนก ส่งแสง (2550, น. 36) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พัฒนา ปรับปรุงกระบวนการเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนให้เข้าใจหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละระดับชั้นสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยการประชุมอบรมสัมมนาและปฏิบัติการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอยู่เสมอ
4. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน (กรองทอง จิระเดชากุล, 2550, น. 3)

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป
 - 1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้
 - 1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู
 - 1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้
2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ
 - 2.1 เพื่อให้สถานศึกษา มีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ปริยวาท วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 226) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน สถานศึกษา มีดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา
- 2) เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา

- 4) เพื่อพัฒนาหลักการ และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์

- 5) เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อัน จำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

การนิเทศการจัดการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน เป็นเรื่องย่อย (subset) ของการนิเทศ การศึกษา การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการปรับปรุงงาน พันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยเป็นการทำงานโดยตรงกับครูผู้สอน การนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของ การบริหารงานโรงเรียน จุดมุ่งหมายจะเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน ซึ่งเป็น ความคาดหวังของ โรงเรียน การนิเทศการเรียนรู้ ไม่ใช่หน้าที่ของศึกษานิเทศก์เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็น หน้าที่ของผู้นำในการจัดการเรียนสอนทุกคน นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ตลอดจนครูทุกคน ซึ่งต้องช่วยกันรับผิดชอบเพื่อช่วยให้ โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 49-51)

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่

- 1.1 การประชุมต่าง ๆ การจัดอบรม สัมมนา และจัด Workshop

- 1.2 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการและ ส่งเสริม ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา

- 1.3 การไปเยี่ยมชมสถาบันอื่น ๆ และศูนย์ฝึกทดลองต่าง ๆ

- 1.4 ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน และวิธีสอน
2. การส่งเสริมความก้าวหน้าในการพัฒนาอาชีพของครู ได้แก่
 - 2.1 ให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - 2.2 ให้ทดลองกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สนใจอยากจะทำ
 - 2.3 ให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ (Professional Association) เพื่อส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมของสมาคมอาชีพครูเหล่านั้น ทั้งภายในประเทศและนานาชาติ

2.4 ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ

3. การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการสอนของครู ได้แก่
 - 3.1 พิจารณาคัดเลือกครูที่มีคุณภาพเข้าทำการสอน
 - 3.2 มอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถของครู
 - 3.3 ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู
 - 3.4 จัดให้มีโอกาสได้สังเกตการสอน ประชุม สัมมนา เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนครูและสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียน จุดมุ่งหมายปลายทางของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นการนิเทศครูในห้องเรียน โดยตรง

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประสานความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ตลอดจนช่วยครูให้เกิดความงอกงามในอาชีพ มีขวัญและกำลังใจในการทำงานอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนเป็นที่สุด

3. หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้ (กรรองทอง จิระเดชากุล, 2550, น. 5)

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารสถานศึกษา/จำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 221) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ผู้บริหารทุกตำแหน่งให้ความสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสูงสุด รองหรือผู้ช่วย ตลอดจนหัวหน้าวิชาการ โดยต้องจัดให้แก่คณะผู้สอนอยู่เสมอ ทำให้ผู้สอนตื่นตัวกระตือรือร้นในการทำงาน เป็นการสร้างความเข้าใจของฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติงาน

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ต้องมี

ประสิทธิภาพผู้ดำเนินงานต้องมีหลักยึดในการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น. 227)

1. การนิเทศควรจัดให้มีการบริหารที่เป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ

2. การนิเทศต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือมีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนโดยให้ครูได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความร่วมมือระหว่างกันสร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดีและความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องานอาชีพรวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเกิดความพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้ ภาควุฒิใจในอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้ความสามารถ

การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องยึดหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้ (สงัด อุทรานันท์, 2530 อ้างถึงใน รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 232)

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงสำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้เลย

3. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่าการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาร่วมกันให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้นการนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้หน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงถือว่าการเสริมสร้างกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการ นิเทศในโรงเรียนด้วย

การนิเทศภายในจะต้องมีหลักของความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมให้เกิดความมีอิสระใน ความคิด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อผลที่เกิดกับโรงเรียนและผู้เรียนให้มากที่สุด (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 232)

จากหลักการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องมีการวางแผนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันทำงานเป็นทีม รู้จักแก้ปัญหา ที่เกิดจากการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีศักยภาพสูงสุดเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร

4. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรให้ เกิดการพัฒนาตนเองในการทำงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการบริหารการศึกษา การนิเทศภายใน สถานศึกษามีลักษณะของการปฏิบัติเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ คือ ต้องอาศัยกระบวนการขั้นตอนใน การดำเนินงานต่อเนื่องเป็นระบบด้วยเหตุผลที่ว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย ต้องอาศัย ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อยึดเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์มีผู้ให้ความหมายของกระบวนการนิเทศ ภายในสถานศึกษาดังนี้

การนิเทศภายในสถานศึกษามีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ อ้างถึงใน รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 225)

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ
- 4) การปฏิบัติการนิเทศภายใน
- 5) การประเมินผลและรายงานผล

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหรือวิธีการ หรือกิจกรรมที่บุคคลภายใน สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น. 221)

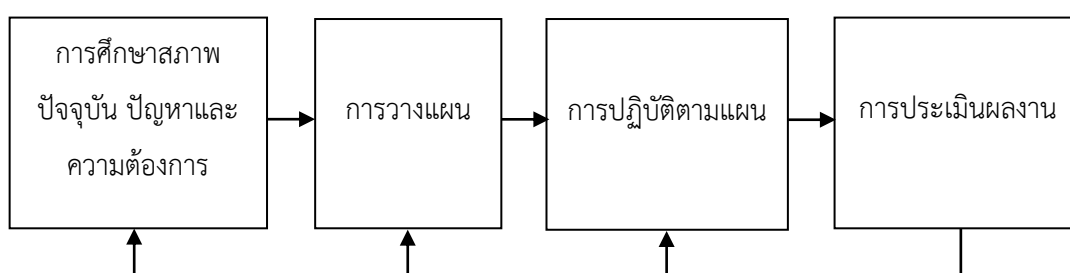
กระบวนการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอนการทำงานไม่สับสน และเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานนิเทศสู่ความสำเร็จได้อยู่ 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 224)

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลงาน

ภาพที่ 2.3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

กระบวนการที่ใช้การดำเนินการนิเทศที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยมี 3 ลักษณะ ประกอบด้วย (สถาพร สมอุทัย, 2565, น. 275-288)

1. กระบวนการบริหารงานของแอลเลน (Louis A. Allen) ประกอบด้วย กระบวนการหลัก 5 กระบวนการซึ่งนิยมเรียกกันว่า “POLCA” โดยย่อมาจาก P: Planning Processes (กระบวนการวางแผน), O: Organizing Processes (กระบวนการจัดสายงาน), L: Leading Processes (กระบวนการนำ), C: Controlling Processes (กระบวนการควบคุม) และ A: Assessing Processes (กระบวนการประเมินผล)

2. กระบวนการนิเทศของแฮริส (Ben M. Harris) ได้เสนอกระบวนการนิเทศไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) ขั้นที่ 2 จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) ขั้นที่ 3 ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) ขั้นที่ 4 จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) ขั้นที่ 5 ประสานงาน (Coordinating) และขั้นที่ 6 นำการทำงาน (Directing)

3. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ของ สงัด อุทรานันท์ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P), ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing-I), ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing-D), ขั้นที่ 4 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing-R) และขั้นที่ 5 ประเมินการนิเทศ (Evaluating-E)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน เป็นเรื่องย่อย (subset) ของการนิเทศการศึกษา การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการปรับปรุงงาน พันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยเป็นการทำงานโดยตรงกับครูผู้สอน การนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของ การบริหารงานโรงเรียน จุดมุ่งหมายจะเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความคาดหวังของโรงเรียน การนิเทศการเรียนรู้ ไม่ใช่หน้าที่ของศึกษานิเทศก์เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นหน้าที่ของผู้นำในการจัดการเรียนสอนทุกคน นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ตลอดจนครูทุกคน ซึ่งต้องช่วยกันรับผิดชอบเพื่อช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา หน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาการศึกษาไปสู่วัตถุประสงค์นั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร มิใช่คอยเน้นแต่เรื่องเทคนิคและการสอน การคิดค้นระเบียบวิธีสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียนโดยรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพ และด้านสร้างสรรค์ด้วยเหมือนกัน

2. ช่วยให้ครูได้เข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัด สอนความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยแก้ไข และป้องกันภัยอันจะพึงมีแก่เยาวชน ช่วยให้ครูตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ความต้องการของเด็กในแต่ละวัยย่อม แตกต่างกัน แนวความคิดของเด็กและผู้ใหญ่มักจะเดินสวนทางกันเสมอ เพราะผู้ใหญ่เองก็ลืมนิสัยของตน เมื่อตอนเป็นเด็ก ผู้นิเทศจะต้องพยายามช่วยกระตุ้นเตือนให้ครู รู้จักให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียน เข้าใจปัญหา ของเด็กวัยต่าง ๆ และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 49-51)

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการช่วยพัฒนาครูในด้านการเรียนการสอน ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้เข้าใจปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ดี ดังนั้นจึงสามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีกระบวนการดังนี้ การวางแผน ดำเนินการตามแผน ประเมินผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การนิเทศแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพ

1. ความหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพ

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาหรือการนิเทศแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพ มีผู้ให้นิยามความหมายหลายท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้ความหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

(2557, น. 111) กล่าวถึงความหมายของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาไว้ว่า การนิเทศแบบร่วมพัฒนา หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็น ระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศ การสอนเป็นปัจจัยหลัก บนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ พึ่งพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกันระหว่างผู้นิเทศผู้สอนและคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายทั่วไป เพื่อมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนของนักเรียน โดยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการ ที่เกิดจากความ ต้องการของครูในการพัฒนาทักษะชีวิต และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและทักษะการนิเทศแก่ครูอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการนิเทศตนเอง นิเทศโดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยนิเทศภายในโรงเรียนและนิเทศโดยศึกษานิเทศก์
2. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพระหว่างครูและศึกษานิเทศก์โดยศึกษานิเทศก์
3. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนให้แก่ผู้บริหารและครูให้เกิดความมั่นใจว่าการนิเทศการสอนสามารถช่วยครูแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอนได้
4. เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ พัฒนาตนเองเป็นผู้นำการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถนิเทศตนเองและนิเทศเพื่อนครูด้วยกันอย่างมีหลักวิชาและมีรูปแบบที่ชัดเจน
5. เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพอย่างมาตรฐาน และรักษาระดับคุณภาพไว้อย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง พัฒนาสื่อการนิเทศพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ และนำไปสู่การพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อพัฒนาศาสตร์ทางการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ตลอดจนกระแสสังคมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากที่สุด

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 49-51)

1. ช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา หน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาการศึกษาไปสู่วัตถุประสงค์นั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร มีใจคอยเน้นแต่เรื่องเทคนิคและการสอน การคิดค้นระเบียบวิธีสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียนโดยรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพ และด้านสร้างสรรค์ด้วยเหมือนกัน

2. ช่วยให้ครูได้เข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัด สนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยแก้ไข และป้องกันภัย อันจะพึงมีแก่ เยาวชน ช่วยให้ครูตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ความต้องการของเด็กในแต่ละวัยย่อม แตกต่างกัน แนวความคิดของเด็กและผู้ใหญ่มักจะเดินสวนทางกันเสมอ เพราะผู้ใหญ่เองก็ลืมสภาพของตน เมื่อตอนเป็นเด็ก ผู้นิเทศจะต้องพยายามช่วยกระตุ้นเตือนให้ครู รู้จักให้ กำลังใจแก่เด็กนักเรียน เข้าใจปัญหา ของเด็กวัยต่าง ๆ และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย

3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ ลักษณะผู้นำที่ดีคือช่วยเสริมสร้างความสามัคคี รู้จัก ทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีความรับผิดชอบมีความเพียร พยายาม ทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ ครูต้องมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ปรัชญาการศึกษา วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

3.2 หลักสูตรและประมวลการสอน

3.3 พัฒนาการของเด็กและจิตวิทยา

3.4 วิธีสอน

3.5 ประเมินผล

3.6 บริหารการศึกษาและนิเทศการศึกษา

4. ช่วยเสริมขวัญ กำลังใจของครูให้เข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีม เพื่อปฏิบัติงาน ร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญา เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน ขวัญและกำลังใจเป็นเรื่องของจิตใจ ด้านปรับปรุง การสอนและส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู

5. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ตรงกับความสามารถของครูแต่ละคน เมื่อมอบ งานนั้น ๆ ให้ครู ก็ควรช่วยประคับประคองให้ครูผู้นั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานให้ก้าวหน้า ช่วยค้นหา คุณลักษณะที่ดีเด่นในตัวครูแล้วส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

6. ช่วยครูให้พัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้ครูได้พิจารณาวิธีสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ว่าตรงไหนเข้มแข็ง และตรงไหนเป็นจุดอ่อนซึ่งจะต้องแก้ไข อันอาจใช้ Check List หรือ Rating form โดยอาศัยหลักเกณฑ์วิชาหลักการสอน ส่วนการเลือกเนื้อหา การสร้างโครงการสอน การทำและการใช้อุปกรณ์ การสอน ตลอดจนเครื่องมือโสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน การใช้ ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงานและการควบคุมนั้นมีข้อควรระวัง ดังนี้

6.1 ไม่พยายามยึดเหี้ยมความคิดเห็นแก่ครู ไม่พยายามฝืนให้ครูทำตามแบบที่ตนชอบ เพราะครูแต่ละคนต่างมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง และมีแบบอย่างการทำงานตามแบบของตนเอง ผู้นิเทศจึง ควรทำงานร่วมกับครูโดยให้ครูได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองเป็นสำคัญ

6.2 หลีกเลี่ยงการกรอกคำแนะนำจำนวนมาก ในการพัฒนาปรับปรุงการสอน จนครู รับไม่ไหว คือ ทั้งมากและยาก

7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานในโรงเรียน และงานอาชีพครู ครูใหม่แม้จะได้รับการฝึกอบรม ทางวิชาการมาเป็นอย่างดี แต่ยังขาดประสบการณ์ในงานธุรการต่าง ๆ การช่วยฝึกครูใหม่ อาจจะทำก่อน โรงเรียนเปิด ทั้งด้านธุรการ และการปกครองชั้น รวมทั้งด้านสังคมและการทำงาน ร่วมกัน

8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้ การประเมินผลงานของครูมีหลักเกณฑ์ เช่น บันทึกการสังเกตหรือสังเกตในเวลาที่คุณครู เข้าประชุม หลักฐานการแสดงความคิดริเริ่ม การวางตน ความขยันหมั่นเพียร ทักษะคติปริมาณ และ คุณภาพของงาน เป็นต้นแบบให้ครูวัดตนเอง หรือนักเรียนวัดครูในด้านการสอน ความมุ่งหมายในการ วัดผลเพื่อจะได้ทราบว่า

8.1 อะไรบ้างที่ก้าวหน้า และก้าวหน้าไปในระยะใด

8.2 อะไรบ้างที่หยุดนิ่ง

8.3 อะไรบ้างที่ถอยหลัง

ทั้งข้อ 8.2 และ 8.3 นำมาวิเคราะห์มูลเหตุ หาทางแก้ไข แต่ละมูลเหตุเพื่อให้การเรียนรู้ ของนักเรียนดีขึ้น ตามลำดับ

9. เพื่อช่วยครูค้นหาปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ช่วยครูวางแผนการสอนให้ เหมาะสม ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ การเรียนรู้ของเด็กในวิชาเดียวกัน ครูสอนอย่างเดียวกัน การเรียนรู้ ย่อมแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป เด็กที่เรียนรู้ได้น้อยกว่าเด็กส่วนมากนั้นเป็นเพราะอะไร ครูบางคนมอง หากจุดแตกต่างนี้ไม่พบ หรือบางทีก็ปล่อยปัญหาของเด็กผ่านไปโดยไม่คิดจะหาวิธีแก้ไข สิ่งนี้ผู้นิเทศ ต้องช่วยครูร่วมกันวาง แผนการสอนและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสม

10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่าและชี้แจงให้ชุมชนและท้องถิ่นทราบถึงความ เคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สร้างความเข้าใจ และให้ความ ร่วมมือ ช่วยเหลือโรงเรียน การประชาสัมพันธ์อาจจะเป็นได้ทั้งการติดต่อเป็นส่วนตัว การเยี่ยมเยียน การกีฬา อาศัยวัด (พระ) การจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครอง จัดปาฐกถา ห้องสมุดประชาชนเมื่อชุมชน เข้าใจกิจกรรมต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามของบุตรหลานแล้ว ก็เกิดศรัทธา ให้ความร่วมมือทั้งกำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์

11. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการ ถูกตำหนิติเตียน หรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม หน้าที่ของครูนอกจากหน้าที่ทางการสอนแล้ว ยังจะต้องให้ ความช่วยเหลืองานอื่น ๆ หากการทำงานนั้นโดยสมัครใจก็ไม่สู้มีปัญหา ถึงกระนั้นก็อาจ ทำให้เสียเวลาที่จะปฏิบัติงานสอนเด็กและทบทวนทั้งกำลังวังชา ทำให้การทำงานประจำคืองานสอน พลอยบกพร่องไปด้วย

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการนิเทศซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กันทางการนิเทศมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการดำเนินการที่จะมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ โดยสามารถเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพได้หลายวิธี ระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู

2. กระบวนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ

กระบวนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, น. 177-179)

1. การวางแผนการดำเนินงาน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่ายจะประชุมหารือกันถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนควรแก้ไขก่อน และหรือนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยจะระดมสมองหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ในเรื่องที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งร่วมกันวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งอาจจะดำเนินการในลักษณะของงานหรือโครงการนิเทศเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I) เป็นขั้นตอนของการทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศทั้งระบบ และวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นของการนิเทศ เพื่อให้ผู้ดำเนินงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในทักษะ และมีเทคนิคในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขั้นตอนนี้ นอกจากจะเป็นการช่วยให้ผู้ดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานให้แก่ผู้ดำเนินงานอีกด้วย

3. การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D) เมื่อผู้ดำเนินงานได้ผ่านขั้นตอนการวางแผนและขั้นตอนการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานไปแล้ว การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนของผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศก็จะดำเนินไปตามปฏิทินปฏิบัติงานที่ได้ตกลงร่วมกันและกำหนดไว้ในแผน โดยจะได้รับความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากผู้นิเทศภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูผู้ร่วมนิเทศ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน และเครือข่ายจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้นิเทศภายในโรงเรียน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คู่สัญญา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E) การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือโครงการนิเทศ ควรดำเนินการประเมินทั้งระบบ เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพของโครงการจึงควรประเมินสิ่งต่างๆ ตามลำดับของความสำเร็จ ดังนี้

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output) คือ สัมฤทธิ์ผลิตรายการเรียนของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศตามเป้าหมายของการนิเทศนั้น ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ (ระดับความสามารถในการทำงานของผู้รับการนิเทศ การเพิ่มจำนวนของบุคลากรที่มี

คุณภาพภายในหน่วยงาน ความตั้งใจในการทำงานของบุคลากร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร (ในหน่วยงาน) และ ผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการนิเทศ (เจตคติของผู้รับการนิเทศที่มีต่องานและต่อผู้ร่วมงาน ระดับความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันของผู้รับการนิเทศที่มีต่อเป้าหมายในการทำงาน ระดับของจุดมุ่งหมายที่จัดตั้งขึ้น ระดับความร่วมมือที่มีต่อกลุ่มทำงาน ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา และความรู้สึกของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานลักษณะต่าง ๆ)

4.2 กระบวนการดำเนินงาน (Process) คือ ความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศและบรรยากาศในการทำงาน

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ การลงทุนในด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ

5. การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D) ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนการขยายเครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขายความคิด ให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แล้วจึงใช้เทคนิคการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมทีละน้อย ในฐานะเพื่อนร่วมอาชีพหรืออุดมการณ์ จนเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว ในฐานะ "ครูปฏิบัติการ" หรือ ในฐานะ "คู่สัญญา" และเมื่อดำเนินการงานได้ผลดี มีเครือข่ายแนวร่วมเพิ่มมากขึ้น ครูปฏิบัติการก็จะได้ปรับเปลี่ยนบทบาทขึ้นเป็นผู้นิเทศเครือข่ายผู้ปฏิบัติการรุ่นต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือเรียกว่าใช้เทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" นับว่า เป็นกลวิธีการเผยแพร่และขยายผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นความพร้อมหรือความสมัครใจของครูเป็นหลัก ชั้นเสริม การร่วมใจและการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (Cooperating - C, Reinforcing - R)

3. ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

อามีเนาะ สาเล็ง (2562, น. 31-33) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศจากใจถึงใจ บนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจและความจริงใจต่อกันในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นการนิเทศที่พัฒนามาจากการผสมผสานกันระหว่างการนิเทศจากบุคลากรภายนอกและการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่เป็นระบบและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน

2. ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศแบบร่วมพัฒนา จะมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

มีหน้าที่เป็นผู้นิเทศหรือคู่สัญญา (ถ้าผู้รับนิเทศต้องการ) เพื่อนครูที่สนิทสนมไว้วางใจกันและพร้อมที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ มีบทบาทหน้าที่เป็นคู่สัญญา และครูที่มีความสนใจต้องการมีส่วนร่วมแต่ยังขาดความพร้อม สามารถมีส่วนร่วมได้ในบทบาทของเพื่อนร่วมอุดมการณ์ และมีเครือข่ายที่เป็นบุคลากรจากภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ หรือครูผู้ร่วมนิเทศ ซึ่งก็จะมีบทบาทเป็นผู้นิเทศหรือที่ปรึกษา

3. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ให้ความสำคัญทั้งกระบวนการนิเทศทั่วไป และกระบวนการนิเทศการสอน โดยทั้งสองกระบวนการจะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนดีขึ้น และสำหรับการนิเทศการสอนในรูปแบบของการนิเทศแบบร่วมพัฒนานี้ได้พัฒนามาจากแนวคิดในการนิเทศการสอนแบบคลินิกและการนิเทศเชิงเน้นวัตถุประสงค์

4. เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของครูที่มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพสูงและมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยกำหนดเป็นโครงการนิเทศ มีระยะเวลาในการดำเนินงาน สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศจะต้องรับรู้มีส่วนร่วมในการติดตามผล ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

5. เน้นหลักประชาธิปไตยในการนิเทศ โดยครูจะมีเสรีภาพในการนิเทศ เลือกผู้นิเทศ เลือกคู่สัญญา เลือกเวลาในการปฏิบัติการณ์นิเทศ เลือกบทเรียนที่จะสอน เลือกเครื่องมือสังเกตการสอน ในการนิเทศการสอน ครูสามารถเลือกวิธีการนิเทศตนเอง คือ สังเกตพฤติกรรมการสอนของตนเองแทนที่จะให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาหรือศึกษานิเทศก์เข้าไปสังเกตการสอนหรือถ้าหากครูมีความพร้อมใจต้องการให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาเข้าไปสังเกตการสอน ครูก็สามารถเลือกหรือรับรู้ทำความเข้าใจกับเครื่องมือสังเกตการสอน จนเป็นที่พอใจและไม่มีควมวิตกกังวลต่อผลของการใช้เครื่องมือสังเกตการสอนนั้น ๆ

6. การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ผู้นิเทศต้องไม่สร้างภาพลักษณ์ ในการวัดผลหรือประเมินผลการสอน แต่จะเป็นการบันทึกและอธิบายภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนว่าผู้สอน มีพฤติกรรมอย่างไร มากน้อยเท่าใด ไม่ใช่ดีหรือไม่ดีอย่างไรเพราะไม่ต้องการให้ครูเกิดความรู้หวั่นกลัว การประเมินและวิตกกังวลต่อปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศ

7. การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาจะเน้นที่การสังเกตตนเองเป็นหลัก โดยมีเครื่องมือสังเกตการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการนิเทศซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่วนการสังเกตการสอนโดยคู่สัญญาหรือผู้นิเทศอื่น ๆ เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือศึกษานิเทศก์ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเป็นความต้องการของครูผู้สอนนั้น

8. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู จะต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนไม่ใช่จากความคิดเห็นส่วนตัว ค่านิยม หรือประสบการณ์ของผู้นิเทศเอง

9. การใช้ข้อมูลป้อนกลับหลังจากการสังเกตการสอน และการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของผู้นิเทศจะใช้เทคนิคนิเทศทางอ้อม เพื่อพัฒนาให้ครูสามารถวางแผนการสอนได้เอง วิเคราะห์การสอนของตนเองได้ ประเมินผลการสอนของตนเองได้ และสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด

10. การปฏิบัติการณ์ิเทศ ยึดหลักการนิเทศแบบมีส่วนร่วม คือ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำงานร่วมกันทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศด้วยความเสมอภาค ยอมรับ ยกย่อง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในฐานะผู้ร่วมวิชาชีพ

11. ในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและเกิดความสุขในวิชาชีพ มีพลังที่จะแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจที่จะนำข้อนิเทศไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

12. การนิเทศแบบร่วมพัฒนา เป็นการนิเทศที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบ แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

13. เป็นการนิเทศที่ยึดหลักการเชิงมนุษยนิยม เป็นการทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ เชื่อมั่น เข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือร่วมมือและสนับสนุนต่อการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

14. ผู้นิเทศและครูมีโอกาสวิเคราะห์พฤติกรรมการนิเทศและปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศร่วมกัน เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยกันวางแผนในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

15. มีรูปแบบในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายแนวร่วมในการขยายผลตามลำดับขั้นของการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ดำเนินงาน และผู้ที่มีความสนใจจะอาสาเข้าร่วมดำเนินงาน ใช้เทคนิควิธีการขยายผลโดยการ "ขายตรง" และ "การมีส่วนร่วม" โดยค่อย ๆ ขยายความคิดและเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมทีละน้อย ในฐานะ "เพื่อนร่วมอุดมการณ์" จนกว่าจะเกิดความพร้อมที่จะอาสาเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว และเมื่อเข้าร่วมดำเนินการแล้ว มีผลการดำเนินงานดีเด่น มีประสิทธิภาพ มีเครือข่ายแนวร่วมเป็นจำนวนมาก ก็จะได้รับเสริมแรงในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคนี้เรียกว่าเทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและไม่หยุดยั้ง

4. ขั้นตอนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ

กระบวนการนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ เป็นกระบวนการนิเทศการสอนในชั้นเรียนอย่างมีระบบครบวงจร โดยเน้นการสังเกตการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลมา

แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ (โรงเรียนรัตภูมิวิทยา, ม.ป.ป., น. 9-11)

ขั้นตอนที่ 1 คู่สัญญาตกลงร่วมกัน เป็นขั้นตอนที่ครู 2 คนที่สนิทสนมไว้วางใจซึ่งกันและกัน ได้ตกลงร่วมกันในการที่จะพัฒนาทักษะวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์จะร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หรือปรับปรุงพฤติกรรมการสอน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้สอน และอีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นคู่สัญญา คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ ซึ่งสัมพันธ์ภาพของคู่สัญญา จะดำเนินไป ในลักษณะของเพื่อนร่วมอาชีพที่มีเจตนาารมณ์และอุดมการณ์เดียวกัน ความสัมพันธ์ของคู่สัญญาทั้งสองจะอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค การยอมรับซึ่งกันและกัน มีความจริงใจ ให้เกียรติกัน มีความพร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลจนเป็นที่พอใจร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจะนำปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนมาปรึกษาหารือกับคู่สัญญา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ปัญหา และร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ซึ่งอาจใช้แผนภูมิแกงปลาในการศึกษาสาเหตุของปัญหา และช่วยกันรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางในการวางแผนแก้ปัญหา โดยอาจนำปัญหาและสาเหตุที่วิเคราะห์ได้ไปปรึกษาหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นิเทศโดยตรงอยู่แล้ว หรือปรึกษาหารือเพื่อนร่วมงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาในลักษณะเดียวกันมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะตกลงเลือกปัญหาที่สำคัญ และต้องการแก้ไขก่อนมาระบุวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ส่วนคู่สัญญาจะมีหน้าที่คอยเป็นคู่คิดให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการสอนและผลิตสื่อ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะนำจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งจากในบทเรียน และสื่ออื่น ๆ มาวิเคราะห์ร่วมกับคู่สัญญา เพื่อวางแผนการสอนและเตรียมการผลิตสื่อประกอบการสอน โดยคู่สัญญาจะทำงานร่วมกับผู้สอนพร้อมทั้งช่วยปรับปรุง แก้ไขแผนการสอน และสื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยทั้งคู่จะรับผิดชอบร่วมกันในผลของการสอน ในกรณีที่ผู้สอนต้องการให้คู่สัญญาเข้าไปสังเกตการสอน คู่สัญญาจะได้เข้าไปบทเรียนเพิ่มขึ้น จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอน เมื่อผู้สอนเตรียมการสอนเรียบร้อยแล้ว คู่สัญญาก็จะให้กำลังใจ เพื่อช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ และเกิดพลังที่จะดำเนินการสอนได้

ขั้นตอนที่ 5 วางแผนการนิเทศการสอน เป็นขั้นที่ทั้งผู้สอนและคู่สัญญาจะวางแผนร่วมกัน โดยกำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน รวมทั้งช่วยกันสร้างเครื่องมือสังเกตการสอน ที่เฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์ในการนิเทศแต่ละครั้งหรือเลือกเครื่องมือสังเกตการ

สอนที่มีอยู่แล้ว และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือสังเกตการสอนที่จะใช้รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในขณะสังเกตการสอน ตลอดจนสร้างข้อตกลงร่วมกันว่าในขณะที่สอนและสังเกตการสอน ผู้สอนจะอนุญาตให้คู่สัญญาเข้าไปสังเกตการสอนอยู่หลังชั้นเรียน หรือจะให้คู่สัญญามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือร่วมกิจกรรมด้วย

ขั้นตอนที่ 6 สอนและสังเกตการสอน เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนและครู ตลอดจนสภาพการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การสังเกตการสอนเปรียบเสมือนการนำกระจกบานใหญ่ไปตั้งไว้หลังชั้นเรียน เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าในห้องเรียนนั้นมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง และผู้สังเกตก็จะบันทึกข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือพิจารณา วินิจฉัย เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์ผลการสอนและผลการสังเกตการสอน เป็นขั้นที่คู่สัญญาจะร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสังเกตการสอน ซึ่งจะค้นพบพฤติกรรมทั้งที่ประสบความสำเร็จอย่างเด่นชัดของผู้สอน และพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง แก้ไข ในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้สังเกตได้รวบรวมไว้ทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ ผู้สังเกตการสอนและผู้สอนจะร่วมกันวิเคราะห์ แปลความ ตีความพฤติกรรมที่สังเกตได้ และนำผลการวิเคราะห์ มาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนที่ 8 ให้ข้อมูลป้อนกลับซึ่งกันและกัน เป็นขั้นตอนเสริมสร้างขวัญกำลังใจที่ผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องใช้เทคนิคหรือกลวิธีหรือทักษะที่ละเอียดอ่อน ที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 9 วางแผนการสอนและการนิเทศการสอนต่อเนื่อง เป็นการเริ่มต้นวัฏจักรของกระบวนการนิเทศอีกรอบหนึ่งเพื่อให้ครูและผู้นิเทศมีโอกาสทบทวนกระบวนการเรียนการสอนร่วมกัน และมีโอกาสเลือกพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จไปใช้เพื่อการสอนครั้งต่อไป

การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการนิเทศซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กันทางการนิเทศมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการดำเนินการที่จะมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ โดยสามารถเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพได้หลายวิธี ระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจ 2) นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจ 3) การสังเกตชั้นเรียน 4) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ 5) การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูและนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

Meyers and Jones (1993, p. 6) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ทั้งหมด 3 ประการ ดังนี้

1. กระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น มีทั้งหมด 4 ด้าน กล่าวคือ

1.1) การพูดและการฟัง

1.2) การเขียน

1.3) การอ่าน และ

1.4) การสะท้อนคิด อาจกล่าวได้ว่า การพูดและการฟังจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหาความหมายของสิ่งที่เรียน การเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้สรุปข้อมูลต่าง ๆ เป็นภาษาของตนเอง ส่วนการอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สิ่งที่อ่านซึ่งเน้นสาระสำคัญ อีกทั้งการสะท้อนคิดจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้แล้วเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน

2) กระบวนการในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถใช้วิธีและกระบวนการต่าง ๆ ได้หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา การเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง การอภิปรายเรียนรู้ร่วมกัน เป็นต้น

3) ทรัพยากรที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และค้นคว้า เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสอน การใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา และการให้นักเรียนลงมือกระทำจากงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ ผังมโนทัศน์ ใบกิจกรรมความรู้ เป็นต้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2560, น. 45-47, 49-50) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ทำเองจนสำเร็จตามเป้าหมาย มีการพัฒนาความคิดให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้กระตุ้น ชักถาม ระดมความคิด โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1) สิ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนทำต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง

2) กิจกรรมสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง

3) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน

4) ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบงานกับชีวิตจริง

5) ผู้เรียนสามารถสร้างสถานการณ์ตามที่คุณสอนกำหนด

6) ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น สามารถทำได้หลากหลาย เช่น การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม การอภิปราย การสื่อสารระหว่างกัน การแสดงบทบาทสมมุติ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การร่วมกันเขียนบทความขึ้น ซึ่งลักษณะและหลักการสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

2) การพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ให้คิดเป็น

3) ผู้เรียนสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2563, https://lic.chula.ac.th/images/Active%20/LearningActive%20Learning_01.pdf) ระบุถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบ Active Learning มีทั้งหมด 7 ลักษณะ ดังนี้

1) เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

4) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า

5) ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6) ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน

7) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2561, น. 77) การเรียนรู้เชิงรุกมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย อาทิ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติ สะท้อนความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกัน โดยกิจกรรมทั้งสองแบบนั้น จะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ (Facilitator)

ลักษณะกิจกรรมที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562, น. 6)

1) กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรงของครู แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้นำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

3) กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ

- 4) กิจกรรมเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือใช้ในสถานการณ์ใหม่
- 5) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุมีผล มีโอกาสร่วมมือปราชญ์และนำเสนอผลงาน
- 6) กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้สอนมีหน้าที่ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตัวเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระร่วมกับผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

สุดใจ ผึ้งใหญ่ (2556) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านสภาวะแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัตถุประสงค์โครงการได้ระบุถึงการให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และโครงการนิเทศภายในเป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน 2) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีการประชุมชี้แจงนโยบายของผู้บริหาร สถานที่ที่ใช้ในการนิเทศภายในเหมาะสม และรูปแบบการปฏิบัติกิจกรรมนิเทศภายในชัดเจน 3) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมในตอนสิ้นปีการศึกษาและมีการใช้ผลดำเนินงานเพื่อการวางแผนของ

ปีต่อไป 4) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตร และครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ร่ำไพ จิวไชยราช (2559) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ผลการประเมินพบว่า ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 พบว่า ระดับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการดำเนินงาน ตามลำดับ และระดับความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 23 มีระดับความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการโดยรวมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์ (2561) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ (2) ประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการ (3) ประเมินด้านกระบวนการของโครงการ (4) ประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ซึ่งประกอบได้ด้วย 4.1) การประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู 4.2) การประเมินความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน 4.3) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น 4.4) การประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายใน 4.5) การประเมินความยั่งยืนในการจัดการ

เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินพบว่า 1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมเพียงพออยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน พบว่า การประเมินผลการนิเทศมีกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมประเมินผลการนิเทศ มีความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมาคือการสร้างขวัญและกำลังใจ มีกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการสร้างขวัญและกำลังใจ และการวางแผนการนิเทศ มีกิจกรรมได้แก่กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมประชุมระดมสมอง ส่วนการสร้าง ความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ มีกิจกรรมได้แก่กิจกรรมประชุมครูกิจกรรมอบรมครู และการปฏิบัติการนิเทศมีกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมให้คำปรึกษา กิจกรรมศึกษาเอกสาร กิจกรรมสาธิตการสอน กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอน กิจกรรมศึกษาดูงาน กิจกรรมจัดนิทรรศการ 4) การประเมินผลผลิตของโครงการ ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ทุกการประเมิน ดังนี้ 4.1) การประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอยู่ ในระดับมากที่สุด 4.2) การประเมินความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โดยครู พบว่า มีการปฏิบัติการอ่าน การคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 4.3) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบัวใหญ่ โดยครูพบว่า มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน 4.4) การประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบัวใหญ่ ปีการศึกษา 2559 โดยครูพบว่า มีครูมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด 4.5) การประเมินความยั่งยืนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเมื่อผ่านระยะเวลาไปได้ 1 ภาคเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเมื่อผ่านระยะเวลาไปได้ 1 ภาคเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาภาพรวมของคะแนนเพิ่ม/ลดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเมื่อผ่านระยะเวลาไปได้ 1 ภาคเรียน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (เพิ่ม 0.03) แสดงให้เห็นว่าในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ยังคงมีความยั่งยืนแม้เวลาผ่านไป

จิตาภา ใจห่อ (2559) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ตามแบบจำลอง CIPP Model 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการประเมินพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน/คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นว่ายอมรับอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการนิเทศภายในส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ 3) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ห้องเรียนมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีห้องหรือศูนย์วิชาการ แหล่งรวมข้อสอบ และสื่อการเรียนการสอน เหมาะสมต่อการเรียนรู้ 4) ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่กำหนดไว้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ก่อนการดำเนินโครงการและมีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและเพื่อพัฒนางานเป็นระยะ ๆ 5) ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน 5.1) ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นพฤติกรรมสอนของครูในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5.2) ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5.3) ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในของ

โรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) แบ่งเป็นรายด้าน คือ ด้านภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า 1) ผลการประเมินด้าน ภาวะแวดล้อมของโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในการ ดำเนินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการของ โครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายใน ของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก และ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สัญญา พูลสุข (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ ในประเด็นบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต โดยใช้รูปแบบการประเมิน แบบชิป (CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า 1) ผลการประเมินประเด็นบริบทพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวชี้วัด คือ สมองตอบความ ต้องการครูโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้และความคาดหวังของครูและผู้บริหารอยู่ในระดับมาก 2) ผลการ ประเมินประเด็นปัจจัยนำเข้า พบว่าอยู่ในระดับมากและผลของตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัวชี้วัด มีดังนี้ ความเหมาะสมของงบประมาณอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสมของระยะเวลาอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ความ พร้อมของสื่อ เอกสารอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของวิทยากร/ผู้นิเทศ อยู่ในระดับมาก 3) ผล การประเมินประเด็นกระบวนการดำเนินโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมากและผลตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด มีดังนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติตามขั้นตอน ตามแผนอยู่ในระดับมาก การประสานงานภายในโครงการอยู่ในระดับมาก การกำกับติดตาม ประเมินผลอยู่ ในระดับมาก 4) ผลการประเมินประเด็นผลผลิต พบว่าอยู่ในระดับมากและผลของ ตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด มีดังนี้ การปฏิบัติงานของครูตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ

พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

วรรณิ ภิรมย์คำ (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบึงลาดสวย อำเภอบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบึงลาดสวย ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบึงลาดสวย โดยใช้รูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการประเมิน ผลการประเมินพบว่า

1. ด้านบริบท ครูมีความพึงพอใจในประเด็นหลักทั้ง 3 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 100 เกี่ยวกับ 1) ข้อกำหนดรายละเอียดที่ถือปฏิบัติ 2) นโยบายการบริหารสถานศึกษา และ 3) สภาพพื้นฐานของโรงเรียนและของชุมชน และมีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 10 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 2 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 66.67 เกี่ยวกับ นโยบายการบริหารสถานศึกษา และสภาพพื้นฐานของโรงเรียนและของชุมชน และมีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 4 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 66.67

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ครูมีความพึงพอใจในประเด็นหลักทั้ง 4 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 100 เกี่ยวกับ 1) คุณวุฒิของครู 2) พื้นฐานความรู้ของนักเรียน 3) งบประมาณที่ได้รับ และ 4) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ และประเด็นย่อย 10 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 1 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 50 เกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ ไม่พึงพอใจประเด็นหลัก 1 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 50 เกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับ และมีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 1 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 25 ไม่พึงพอใจ 3 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 75

3. ด้านกระบวนการ ครูมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก ทั้ง 6 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 100 เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลและการรายงานผล การพัฒนาและเผยแพร่ผลงานที่เกิดจาก การนิเทศ และประเด็นย่อย 10 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100

4. ด้านผลผลิต ครูมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก ทั้ง 4 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 100 เกี่ยวกับ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ความศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และประเด็นย่อย 10 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 100 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 2 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 66.67 เกี่ยวกับความศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ไม่พึงพอใจประเด็นหลัก 1 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 33.33 เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

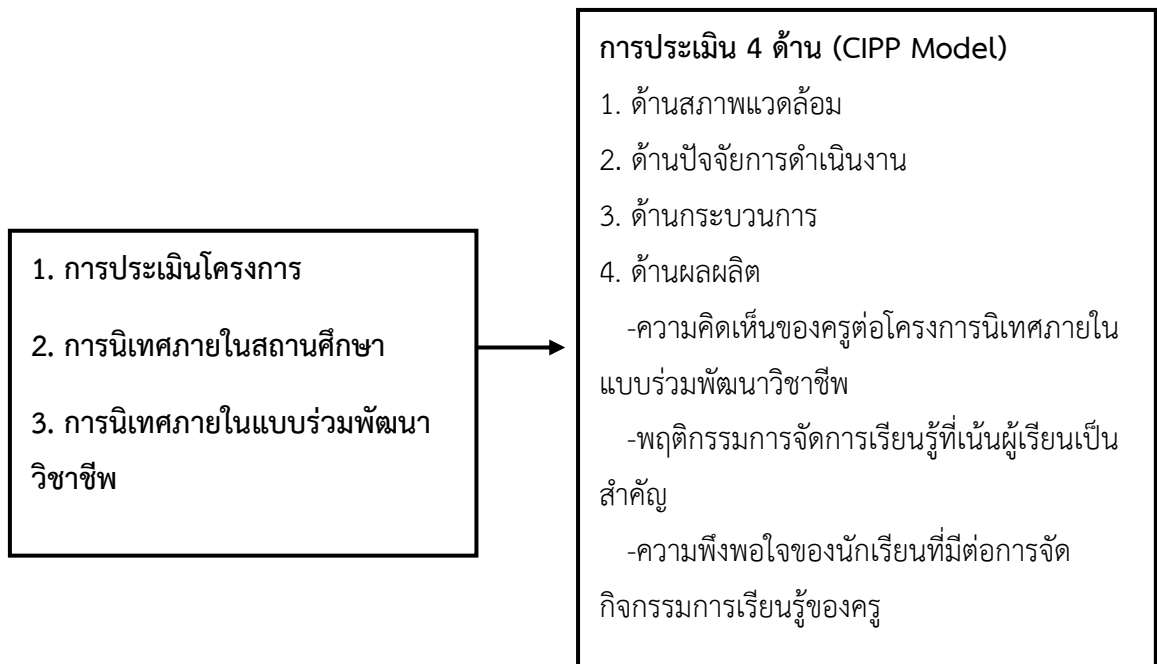
ของนักเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 4 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 40 นักเรียนมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 2 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 50 เกี่ยวกับความศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ไม่พึงพอใจประเด็นหลัก 2 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 50 เกี่ยวกับครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และ มีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 6 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 60 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 3 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 75 เกี่ยวกับครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ไม่พึงพอใจ 1 ประเด็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 25 เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจในประเด็นย่อย 9 ข้อคำถาม คิดเป็นร้อยละ 90

บุริดา จิระพันธ์ทวีวงศ์ (2563) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต และ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า 1) การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากมากไปน้อย คือ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท และด้านกระบวนการ ตามลำดับ 2) การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 บริบท โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความจำเป็นของการจัดทำโครงการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานมากที่สุด ด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานกับบุคลากรภายนอกโรงเรียนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการมากที่สุด 3) การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรมีความพร้อมทางความรู้ทักษะด้านการนิเทศภายใน ด้าน

ระยะเวลาในการดำเนินงาน และด้านงบประมาณ 4) การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 กระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมดำเนินงาน ด้านการสรุปรายงานผล และด้านวิธีการและเครื่องมือในการดำเนินงานการนิเทศ 5) การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลผลิต โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วิรัชพัชร นิลแก้วบรรวิชัย และ รัชชัย จิตรนันท์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และความต้องการในการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยและรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีชื่อเรียกว่า “CoPDA Model” มีองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2) การวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู 3) การลงมือปฏิบัติ มีการสังเกตการณ์สอนของครู การให้ข้อมูลย้อนกลับและ 4) การประเมินผลการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโดยผลการนำรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพไปใช้และการประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า 1) ทีมนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจในการใช้รูปแบบการนิเทศ 2) ทีมร่วมนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning โดยการประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทีมร่วมนิเทศทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 3) ครูผู้ได้รับการนิเทศมีลำดับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนการสอนดีขึ้นทุกคน 4) ครูผู้รับการนิเทศ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยทีมนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นแนวทางในการประเมิน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. รูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 382 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 คน
2. ครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน
3. นักเรียนโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 342 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

รูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam อ้างถึงใน เชาวน์ อินโย, 2555, น. 126-127) โดยประเมิน 4 ด้าน

1. การประเมินสภาพแวดล้อม
2. การประเมินปัจจัยการดำเนินงาน
3. การประเมินกระบวนการ
4. การประเมินผลผลิต

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล/ ระยะเวลา	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อ ประเมินด้าน สภาพแวดล้อม	-ความเหมาะสมของ โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย - ความสอดคล้องกับ สภาพของโรงเรียน - การส่งเสริมการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา	- แบบประเมิน - แหล่งข้อมูล 1. ผู้บริหาร สถานศึกษา คือ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 1 คน 2. ครู จำนวน 25 คน 3. คณะกรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน - ระยะเวลา เดือนมิถุนายน 2564	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	- เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นตาม ระดับความเหมาะสม ดังนี้ 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
2. เพื่อ ประเมินด้าน ปัจจัยการ ดำเนินงาน	ความเหมาะสม/ความ เพียงพอ ของปัจจัย การดำเนินงาน - บุคลากร - งบประมาณ - ระยะเวลา - วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ - การบริหารจัดการ	-แบบประเมิน - แหล่งข้อมูล 1. ผู้บริหาร สถานศึกษา คือ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 1 คน 2. ครู จำนวน 25 คน 3. คณะกรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	- เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นตาม ระดับความเหมาะสม ดังนี้ 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

วัตถุประสงค์	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล/ ระยะเวลา	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
		ระยะเวลา เดือนมิถุนายน 2564		1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
3. เพื่อ ประเมินด้าน กระบวนการ	การดำเนินโครงการ - การวางแผนการ ดำเนินงาน - การดำเนินโครงการ การนิเทศแบบร่วม พัฒนาวิชาชีพ - การกำกับ ติดตาม ประเมินผล - การสรุปรายงานผล การดำเนินการ - การปรับปรุงการ ปฏิบัติงาน	-แบบประเมิน - แหล่งข้อมูล 1. ผู้บริหาร สถานศึกษา คือ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 1 คน 2. ครู จำนวน 25 คน - ระยะเวลา เดือนกรกฎาคม 2564 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2565	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	- เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นตาม ระดับความเหมาะสม ดังนี้ 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
4. เพื่อ ประเมินด้าน ผลผลิต	- ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อโครงการนิเทศ ภายในแบบร่วม พัฒนาวิชาชีพ - พฤติกรรมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุกของครู - ความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ของครู	-แบบประเมิน - แหล่งข้อมูล 1. ครู จำนวน 25 คน 2. นักเรียน จำนวน 342 คน - ระยะเวลา เดือนมีนาคม 2565	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	- เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นตาม ระดับความเหมาะสม ดังนี้ 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

1. แบบประเมินเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 4 ด้าน จำแนกเป็น 4 ฉบับ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต ดังรายละเอียด

ฉบับที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

ฉบับที่ 3 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

ฉบับที่ 4 แบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต

2. ฉบับที่ 5 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. ฉบับที่ 6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2. สร้างประเด็นความสอดคล้อง เพื่อใช้ประเมินโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3. สร้างประเด็นเพื่อใช้สอบถามพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โดยครูประเมินตนเอง

4. สร้างประเด็นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านผู้เรียน

5. สร้างแบบประเมินโครงการ จำนวน 4 ฉบับ ใน 4 ด้าน (ฉบับที่ 1- ฉบับที่ 4) ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน จำนวน 10 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 12 ข้อ ด้านผลผลิต จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 5 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู จำนวน 20 ข้อ และ ฉบับที่ 6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู จำนวน 28 ข้อ เป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ให้ระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

6. นำแบบประเมินโครงการ 4 ด้าน แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมี ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

ชื่อ - สกุล	วุฒิ/ตำแหน่ง
1. นายรัตนชัย ศรีโกลม	วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุทัยธานี ชัยนาท
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล	วุฒิ ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ชื่อ – สกุล	วุฒิ/ตำแหน่ง
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง	วุฒิ Ph.D. (Development Education) ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	วุฒิ กศ.ด.(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน	วุฒิ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา และภาษา แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence: IOC) โดยเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ($IOC \geq 0.5$) ดังสูตร (รัตนะ บัวสนธ์, 2564, น. 64)

$$IOC_i = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC_i แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อความข้อนั้น ๆ

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความตรงกับนิยามและวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความตรงกับนิยามและวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่ตรงกับนิยามและวัตถุประสงค์

ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความโดยผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

6.1 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านสภาพแวดล้อม พบว่ามีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

6.2 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน พบว่ามีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

6.3 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านกระบวนการ พบว่ามีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

6.4 แบบประเมินความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านผลผลิต พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามเท่ากับ 0.80-1.00

6.5 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามเท่ากับ 0.80-1.00

6.6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามเท่ากับ 0.80-1.00

7. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบประเมินไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน และ นักเรียน จำนวน 30 คน ของโรงเรียนไพศาลีพิทยา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากร เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยงของแบบประเมิน

9. นำแบบประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยทดสอบที (t-test) ด้วยสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 114)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{N}}}$$

t แทน ค่าอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบที

\bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

\bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

10. นำแบบประเมินหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbachs' Coefficient Alpha) ด้วยสูตร ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์, 2564, น. 77)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเที่ยงของสัมประสิทธิ์แอลฟา

k แทน จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแต่ละข้อคำถาม

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

Σ แทน การรวมหรือผลรวม

ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเที่ยง (Reliability) เป็นดังนี้

10.1 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.63-0.86 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.877

10.2 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.72-0.85 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.891

10.3 แบบประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านกระบวนการ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.57-0.80 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.908

10.4 แบบประเมินความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ด้านผลผลิต มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.44-0.76 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.887

10.5 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.54-0.83 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.953

10.6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.65-0.86 ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.986

11. จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ปีการศึกษา 2564 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูของโรงเรียน ตะคร้อพิทยา เข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ และขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

2. จัดประชุมนักเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ และขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

3. รวบรวมแบบประเมินทั้งหมดที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โดยการทำค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินในแต่ละข้อ มีดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตามระดับความเหมาะสมไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน 5 ระดับ (สิริพร เสมาทอง, 2564, น. 115) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยายความเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการดำเนินงาน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต
 - 4.1 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
 - 4.2 พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู
 - 4.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

รายการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.33	0.45	มาก

รายการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
2. โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	4.34	0.46	มาก
3. โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.33	0.45	มาก
4. โครงการนิเทศภายในได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.32	0.46	มาก
5. ความสอดคล้องของโครงการกับความเป็นไปได้ของโครงการ	4.29	0.45	มาก
6. โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	4.31	0.45	มาก
7. โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน	4.21	0.46	มาก
8. โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน	4.35	0.45	มาก
9. โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน	4.32	0.45	มาก
10. โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน	4.33	0.45	มาก
รวม	4.31	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ($\mu = 4.35$) รองลงมาได้แก่ โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ($\mu = 4.34$) และ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ,

โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา, โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน ($\mu = 4.33$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการดำเนินงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยการดำเนินงาน หรือ ปัจจัยเบื้องต้น เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

รายการประเมิน ด้านปัจจัยการดำเนินงาน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน	4.08	0.56	มาก
2. บุคลากรของโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานโครงการได้	4.04	0.52	มาก
3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	4.15	0.54	มาก
4. งบประมาณดำเนินโครงการสำหรับการจัดกิจกรรมมีเพียงพอและเหมาะสม	4.02	0.51	มาก
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.10	0.56	มาก
6. สถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.18	0.54	มาก
7. วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับโครงการมีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการจำเป็น	4.02	0.52	มาก
8. ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานโครงการ	4.06	0.54	มาก
9. มีการประชุมชี้แจงและนโยบายของผู้บริหาร	4.12	0.54	มาก

รายการประเมิน ด้านปัจจัยการดำเนินงาน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
10. มีแผนการดำเนินงานนิเทศภายในชัดเจน	4.04	0.54	มาก
รวม	4.08	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\mu = 4.08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ สถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและ กิจกรรมมีความเหมาะสม ($\mu = 4.18$) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการ ด้านบุคลากร จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.15$) และ มีการประชุมชี้แจงและนโยบายของ ผู้บริหาร ($\mu = 4.12$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นตอนการนิเทศ ภายใน ความเหมาะสมของรูปแบบวิธีการนิเทศ วิธีการจัดการ การจัดบุคลากร การนิเทศกำกับ การ ควบคุม และการประเมินประสิทธิภาพในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครู ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายใน แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

รายการประเมิน ด้านกระบวนการ	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
1. การประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการอย่างเป็น ระบบ	4.15	0.52	มาก

รายการประเมิน ด้านกระบวนการ	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานได้อย่าง เหมาะสม	4.18	0.58	มาก
3. การปฏิบัติงานของคณะทำงานเป็นไปตามขั้นตอน ที่กำหนด	4.18	0.58	มาก
4. การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	4.06	0.58	มาก
5. คณะทำงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ อย่างเต็มที่	4.08	0.58	มาก
6. มีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร อย่างมีขั้นตอน	4.20	0.52	มาก
7. มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้น การดำเนินงานโครงการ	4.21	0.52	มาก
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบ	4.06	0.58	มาก
9. มีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการเมื่อ เสร็จสิ้นโครงการ	4.10	0.52	มาก
10. นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อสาธารณชน และนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.22	0.58	มาก
11. กิจกรรมการนิเทศภายในสามารถนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์กับนักเรียน	4.12	0.52	มาก
12. กิจกรรม หลักฐาน รายงานที่แสดงว่าครูร่วมกัน พิจารณาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.58	มาก
รวม	4.13	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อสาธารณชนและนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.22$)

รองลงมาได้แก่ มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้น การดำเนินงานโครงการ ($\mu = 4.21$) และ มีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน ($\mu = 4.20$) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เป็นการประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ เจตคติของครู ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต

รายการประเมิน ด้านผลผลิต	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาสภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน	4.58	0.56	มากที่สุด
2. มีการเลือกใช้ จัดหา หรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา และสภาพแวดล้อม	4.46	0.52	มาก
3. มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน	4.23	0.44	มาก
4. มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา เวลาและความสามารถของผู้เรียน	4.18	0.51	มาก
5. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	4.31	0.48	มาก
6. ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.16	0.56	มาก
7. ครูมีความสามัคคีกัน	4.31	0.48	มาก

รายการประเมิน ด้านผลผลิต	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
8. ครูให้การยอมรับซึ่งกันและกัน	4.15	0.56	มาก
9. ครูจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.10	0.56	มาก
10. ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอน เทคนิคการสอนซึ่งกัน และกัน	4.12	0.44	มาก
รวม	4.26	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาสภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$) รองลงมาได้แก่ มีการเลือกใช้ จัดหา หรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาและสภาพแวดล้อม ($\mu = 4.46$) อยู่ในระดับมาก และครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น, และครูมีความสามัคคีกัน ($\mu = 4.31$) อยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ความสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ ต่าง ๆ มีความพร้อม)	4.40	0.71	มาก
2. การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้	4.36	0.91	มาก

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
3. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	4.28	0.74	มาก
4. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจาก ครูผู้สอน	4.20	0.82	มาก
5. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.24	0.78	มาก
6. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	4.56	0.65	มากที่สุด
7. มีสื่อ ใบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย	4.40	0.76	มาก
8. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	4.60	0.71	มากที่สุด
9. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือ แหล่งอื่น ๆ	4.48	0.77	มาก
10. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก ห้องเรียน	4.28	0.84	มาก
11. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	4.26	0.80	มาก
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จัก วิพากษ์วิจารณ์	4.36	0.76	มาก
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและ สิ่งแวดล้อม	4.44	0.77	มาก
14. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ)	4.72	0.61	มากที่สุด
15. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.44	0.82	มาก
16. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือ นอกชั้นเรียนบ่อย	4.56	0.65	มากที่สุด
17. ครูนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน	4.32	0.80	มาก
18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียน	4.52	0.77	มากที่สุด
19. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.52	0.77	มากที่สุด
20. ครูจัดทำข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	4.44	0.65	มาก
รวม	4.41	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียน ตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) ($\mu = 4.72$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ ($\mu = 4.60$) และ เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย ($\mu = 4.56$) ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงาน ในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ($\mu = 4.56$)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครูเป็นการวิเคราะห์ความรู้สึกของนักเรียนในด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาที่เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านผู้เรียน โดย นักเรียน ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
ด้านผู้สอน			
1. แนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผล แก่ผู้เรียน	4.51	0.56	มากที่สุด
2. ความรู้ ความสามารถของผู้สอน	4.64	0.51	มากที่สุด
3. ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้สอน	4.22	0.48	มาก
4. บุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน	4.34	0.48	มาก
5. การเตรียมความพร้อม การเตรียมการสอน	4.39	0.44	มาก
6. ความตรงต่อเวลา และความสม่ำเสมอในการสอน	4.66	0.51	มากที่สุด
รวมด้านผู้สอน	4.46	0.50	มาก
ด้านเนื้อหา			
7. ความน่าสนใจ ทันสมัย	4.50	0.44	มาก

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
8. ความครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.31	0.48	มาก
9. ความเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของ ผู้เรียน	4.37	0.48	มาก
10. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ หรือ วิชาอื่น ๆ	4.55	0.56	มากที่สุด
11. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงแก่ผู้เรียนในเนื้อหา	4.33	0.48	มาก
รวมด้านเนื้อหา	4.41	0.49	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
12. บรรยากาศผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.45	0.56	มาก
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อม แนะนำแหล่งความรู้เพิ่มเติม	4.50	0.56	มาก
14. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์	4.58	0.48	มากที่สุด
15. มีกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	0.48	มาก
16. รูปแบบการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายในเชิง บูรณาการ	4.32	0.44	มาก
รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.43	0.50	มาก
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน			
17. มีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้	4.63	0.51	มากที่สุด
18. มีการใช้สื่อที่หลากหลายรูปแบบมาใช้ในการเรียน การสอน (สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	4.20	0.56	มาก
19. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียน การสอน	4.31	0.48	มาก
รวมด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.38	0.52	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน			
20. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.34	0.56	มาก
21. วิธีการวัดมีความหลากหลาย	4.59	0.48	มากที่สุด

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
22. ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหา	4.39	0.56	มาก
23. เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส	4.49	0.56	มาก
รวมด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.45	0.54	มาก
ด้านผู้เรียน (สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง)			
24. การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	4.45	0.56	มาก
25. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.62	0.51	มากที่สุด
26. ความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	4.65	0.48	มากที่สุด
27. ความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	4.32	0.48	มาก
28. การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้	4.50	0.44	มาก
รวมด้านผู้เรียน	4.51	0.49	มากที่สุด
รวม	4.44	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$)

เมื่อพิจารณารายด้านเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า 1) ด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความตรงเวลา และความสม่ำเสมอในการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ความรู้ ความสามารถของผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด และ แนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ การนำประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ หรือ วิชาอื่น ๆ อยู่ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความน่าสนใจ ทันสมัย อยู่ในระดับมาก และ ความเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมแนะนำแหล่งความรู้เพิ่มเติม อยู่ในระดับมาก และ บรรยากาศผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน อยู่ในระดับ 4) ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ

มีเอกสารและสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และมีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ วิธีการวัดมีหลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส อยู่ในระดับมาก และ ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา อยู่ในระดับมาก และ 6) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก คือ ความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และ การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ ด้านผู้เรียน ($\mu = 4.51$) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผู้สอน ($\mu = 4.46$) อยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\mu = 4.45$) อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ 2) แบบประเมินโครงการด้านปัจจัยการดำเนินงาน 10 ข้อ 3) แบบประเมินโครงการด้านกระบวนการ จำนวน 12 ข้อ 4) แบบประเมินโครงการด้านผลผลิต จำนวน 10 ข้อ 5) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู จำนวน 20 ข้อ และ 6) แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู จำนวน 28 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน โดยประยุกต์ใช้ CIPP Model เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือโครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน และโครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ, โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน

2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือสถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม รองลงมาได้แก่ โรงเรียนได้รับ

การสนับสนุนการดำเนินโครงการด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการประชุมชี้แจง และนโยบายของผู้บริหาร

3. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนานิวชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อสาธารณชนและนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ และมีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน

4. ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนานิวชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาสภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการเลือกใช้จัดหา หรือจัดทำสื่อการเรียนการสอน ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาและสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น และครูมีความสามัคคีกัน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยครูประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการงาน จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) ($\mu = 4.72$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ ($\mu = 4.60$) เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย ($\mu = 4.56$) และ ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ($\mu = 4.56$)

ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ ด้านผู้เรียน ($\mu = 4.51$) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผู้สอน ($\mu = 4.46$) อยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\mu = 4.45$) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน มีประเด็นต่าง ๆ ที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้สำรวจหาข้อมูลสภาพความเป็นจริง สำรวจปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำไปสู่การวางแผน ทำให้โครงการมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีจุดหมายที่ชัดเจนและเหมาะสม นอกจากนี้โรงเรียนได้สำรวจและประเมินความต้องการของครูในเรื่องที่ต้องการรับการการนิเทศ หรือ รับการพัฒนา ส่งผลให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการนิเทศภายในที่ตรงกับความต้องการของครู ที่ปฏิบัติการสอน และประการหนึ่งที่สำคัญ คือผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้มีความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายใน จัดกิจกรรมการนิเทศภายในที่หลากหลายรูปแบบอย่างทั่วถึงและมีความต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ บุคลากรมีขวัญและกำลังใจ ทำให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สภาพร สมอุทัย (2565) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้นวัตกรรมทางการศึกษามาเป็นตัวช่วยในกระบวนการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการนิเทศอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดใจ ผุ่องใหญ่ (2556) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 3 ผลการประเมินพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 3 ด้านสภาวะแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สัญชัย พูลสุข (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ พบว่า ผลการประเมินประเด็นบริบทอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปูริดา จิระพันธ์ทวีวงศ์ (2563) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอ กาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 บริบท โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียน เกี่ยวกับแผนการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน และมอบหมายให้ ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผน และมีปฏิทินปฏิบัติงานที่ทำขึ้น โดยเน้นให้เห็นความสำคัญและ ประโยชน์ของการนิเทศภายใน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทุกคน เกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศร่วมพัฒนาวิชาชีพ ทำให้บุคลากรสามารถทำหน้าที่ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมี สภาพแวดล้อมที่เอื้อและเสริมสร้างต่อการดำเนินโครงการ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนิน โครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้สอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557) ที่กล่าวว่าขั้นตอนการนิเทศสู่ความสำเร็จประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผลงาน สอดคล้องกับ สุดใจ ผ่องใหญ่ (2556) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ผลการประเมินพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ราไพ จิวไชยราช (2559) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนช่างกลปทุมอนุสรณ์ 8 สังกัด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL ผลการ ประเมินพบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์ (2561) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัด นครราชสีมา ผลการประเมิน ปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม เพียงพออยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับ วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน บ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนิน โครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

3. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบ ร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการ

นิเทศภายในอย่างมีคุณภาพ โดยมีประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป้าหมาย และกิจกรรมที่จะทำการนิเทศ โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการนิเทศ การนำเทคนิควิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพมาใช้ในการกำกับ ติดตามและนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ รวมทั้งประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะ สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ในกระบวนการสุดท้ายยังได้นำผลการประเมินการทำงานมาประชุม ปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการวางแผนงานการนิเทศในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งการดำเนินการของผู้บริหารโรงเรียนตะคร้อพิทยาสอดคล้องกับ สถาพร สมอุทัย (2565) กล่าวว่าระบบการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับและ สภาพแวดล้อมภายนอก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการดำเนินงาน ตามระบบการนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการแนวคิดของการนิเทศการศึกษา บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา ผู้รับการนิเทศการศึกษา รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการนิเทศการศึกษาอื่น ๆ เช่น สื่อ วัสดุอุปกรณ์การนิเทศ และงบประมาณ 2) กระบวนการ หมายถึง กระบวนการนิเทศการศึกษาที่ แสดงถึงขั้นตอน กิจกรรม และวิธีการในการนิเทศการศึกษา 3) ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับครู อันเนื่องมาจากการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครูและการจัดการเรียนการสอน ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน มีทักษะการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น 4) ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง กลไกการกำกับ ติดตามและประเมินการนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นิเทศต้องจัดระบบการกำกับ ติดตามการดำเนินการนิเทศการศึกษาไว้ให้ชัดเจน ผลการประเมินสอดคล้องกับ วีระเชษฐ ปัญจอรียะกุล (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) ผลการประเมินด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สัญชัย พูลสุข (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ ผลการประเมินประเด็นกระบวนการดำเนินโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปุริดา จิระพันธ์ทวีวงศ์ (2563) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

4. ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยาสอดคล้องกับ ไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการนิเทศภายใน จึงส่งเสริมให้คณะครูภายในโรงเรียนได้รับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความก้าวหน้า ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำงานอย่างสร้างสรรค์ มั่นใจ สบายใจและมีขวัญกำลังใจในการทำงาน นักเรียนเกิดทักษะความรู้พื้นฐานตามวัยและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด สอดคล้องกับ สถาพร สมอุทัย (2565) กล่าวว่า การนิเทศช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สุดใจ ผุ่งใหญ่ (2556) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรี เขต 3 พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วีระเชษฐ ปัญจจริยะกุล (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปุริดา จิระพันธ์ทวีวงศ์ (2563) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอ กาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการงาน จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ และครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ที่ผลการวิจัยเป็นแบบนี้ อาจเป็นเพราะครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สอดคล้องกับ นรรัชต์ ผืนเชียร (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center Learning) คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง และสอดคล้องกับ พิจิตรา ธงพานิช (2560) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึงการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้เช่นกันว่า หมายถึงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนอย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุวัฒน์ อุทราสวัสดิ์ (2561) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอยู่ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จิตภา ใจห่อ (2559) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นพฤติกรรมการสอนของครูในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วรณีย์ ภิรมย์คำ (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบึงลาดสวย อำเภอบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการประเมินพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในประเด็นหลัก 2 ประเด็น คิดเป็น ร้อยละ 50 เกี่ยวกับความศรัทธาของนักเรียนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับ ปุริดา จิระพันธ์ทวีวงศ์ (2563) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 3 อันดับแรก คือ ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านครู ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดี มีความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ครูได้รับคำแนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน มีการเตรียมความพร้อม สำหรับการสอน และครูจัดให้มีการวัดผลมีความหลากหลาย เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา สอดคล้องกับ จินดารัตน์ โพธิ์นอก (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด ส่วนผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ พัฒนาความสามารถเกิดเจตคติที่ดีและมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สัญชัย พูลสุข (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ ผลการประเมินพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วิรัชพัชร นิลแก้ววารวิชัย และ ธัชชัย จิตรนันท์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทีมร่วมนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ แบบ

Active Learning โดยการประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทีมร่วมนิเทศทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ครู ผู้ได้รับการนิเทศมีลำดับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนการสอนดีขึ้นทุกคน ครูผู้รับการนิเทศมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยทีมนิเทศแบบร่วมพัฒนาริชาชีพ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมอบรมเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ และสามารถปฏิบัติงานการนิเทศได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารและครูควรมีการกำกับติดตามโครงการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ
3. สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการไปวางแผนพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรมีการประเมินโครงการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องโดยพัฒนาการดำเนินการโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาริชาชีพเพื่อพัฒนากิจกรรมที่สร้างทักษะด้วยสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน การนิเทศที่อย่างหลากหลายรูปแบบเหมาะสมกับครู ผู้เรียนเป็นสำคัญ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคออนไลน์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลฉัตร บัญญา. (2559). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองปลาชิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- จิตาภา ใจห่อ. (2559). การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.kan2.go.th/offline/index.php/2016-05-30-01-16-54/category/117-610607-1606-7>
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2560). การคิดเชิงวิพากษ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2563). Active Learning. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2563, จาก https://lic.chula.ac.th/images/Active%20Learning/Active%20Learning_01.pdf
- ไฉน ยังละออ. (2550). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และธรมย์ธัมภา ญัฐธัญติรุจ. (2563). การวิจัยและพัฒนาแบบจำลองกระบวนการนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่คัดสรรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการนิเทศการศึกษาในทศวรรษใหม่. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 10(2), 45 - 52.
- เชาว์ อินโย. (2555). การประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี.พรินท์ (1991).
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรณเศียร. (2554). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการเขียนโครงการและรายงานการประเมินโครงการ. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.
- นรรชต์ ฝืนเชียร. (2561). Child center เหมาะกับการเรียนการสอนแบบใด. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2564 จาก <https://www.trueplookpanya.com/education/content/68591>
- นุวัฒน์ อุทาสสวัสดิ์ (2561). การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, 1(2), 19 - 33.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปวีดา จิระพันธ์ทวีวงศ์. (2563). การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านควนนิมิต อำเภอ
กาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก [https://www.kroobannok.com/
board_view.php?b_id=177653&bcat_id=16](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=177653&bcat_id=16)
- พระมหาอำนาจ เตชวโร. (2559). การพัฒนาคุณภาพการศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้.
วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 3(2), 154.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน
2564, จาก <https://skm.go.th/portal/wp-content/uploads/2022/06/03.pdf>
- พิจิตรา ธงพานิช. (2560). วิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2562). การประเมินโครงการ : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: แฮ้าส์
ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิชญ์ พงศ์ศรี. (2553). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา
การพิมพ์.
- มนสิข สิริสมบุญรณ์. (2564). ชุดฝึกปฏิบัติการ การประเมินโครงการ. พระนครศรีอยุธยา:
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ.
(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2564). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554).
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2562, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- ราไฟ จิวไชยราช. (2559). การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23.
(รายงานการวิจัย).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา (Educational supervision).
(พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.

- โรงเรียนตะคร้อพิทยา. (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2563. นครสวรรค์: โรงเรียนตะคร้อพิทยา.
- โรงเรียนรัตภูมิวิทยา. (ม.ป.ป.). **คู่มือการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ (Cooperate Development Supervision for Professional)**. สงขลา: โรงเรียนรัตภูมิวิทยา.
- วรรณิ ภิรมย์คำ. (2562). รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบึงลาดสวย. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก <http://edu.kps.ku.ac.th/research/Abstract/bungladsawai.pdf>
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัชพัชร นิลแก้ววรวิษญ์ และ ธัชชัย จิตรนันท์. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 9(1), 122-138.
- วีระเชษฐ ปัญจจริยะกุล. (2562). การประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก <http://phrae1.com/main/?q=node/2795>
- เศรษฐวิษญ์ นโนวรรณ. (2564). การประเมินโครงการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาพร สมอุทัย. (2565). “การนิเทศการศึกษา” หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(3), 275 - 288.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2563). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2558). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). **วิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สัญชัย พูลสุข.
- _____. (2562). **การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.nst2.go.th/?p=26410>
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- _____. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564, จาก <http://www.nesdc.go.th/download/plan12/.pdf>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้.** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2561). **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018).** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำราญ มีแจ้ง. (2558). **การประเมินโครงการทางการศึกษา : ทฤษฎีและปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2555). **เทคนิคการวางแผนและประเมินผลโครงการ.** กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สิริพร เสมาทอง. (2564). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้.** นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). **ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0.** กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค ฟรินติง.
- สุดใจ ผุ่งใหญ่. (2556). **การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**
- อามีเนาะ สาเล็ง. (2562). **การนิเทศแบบร่วมพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.**
- เอนก ส่งแสง. (2550). **หลักการนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson, S.B., Ball, S., Murphy, R.T. & Associates. (1975). **Encyclopedia of Educational Evaluation.** California: Jossey-Bass, 26-27.
- Brown, F.G. (1983). **Principles of Educational and Psychological Testing.** 3rd ed., New York: CBS College Publishing, 14.
- Chase, C.J. (1987). **Measurement for Educational Evaluation.** 2nd ed., Massachusetts: Addison-Wesley Publishing Company, 7.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book Company, 220.

- Mehrens, W.A. & Lehman, I.J. (1984). **Measurement and Evaluation in Education and Psychology**. 3rd ed., Japan: Holt, Rinehart and Winston, 5.
- Meyers, C., & Jone, T. B. (1993). **Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Shertzer, B. & Linden, J.D. (1979). **Fundamentals of Individual Appraisal**. Boston: Houghton Mifflin Company, 13.
- Stufflebeam, D.L., et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision Making**. Itasca, Illinois: Peacock.
- Worthen, B.R., & Sander. J.R. (1987). **Educational Evaluation: (Theory and Practice)**. Ohio: Wadworth Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

ชื่อ - สกุล	วุฒิ/ตำแหน่ง
1. นายรัตนชัย ศรีโกมล	วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุทัยธานี ชัยนาท
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล	วุฒิ ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง	วุฒิ Ph.D. (Development Education) ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	วุฒิ กศ.ด.(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน	วุฒิ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน นายรัตนชัย ศรีโกมล ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธมงคลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด
	๒. คำโครงการรายงานการประเมินโครงการ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

บัดนี้ การจัดทำรายงานการประเมินโครงการอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่ง นายรัตนชัย ศรีโกมล วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธมงคลวิทยา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ เป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือการประเมินโครงการให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔, ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

ตามหนังสือโรงเรียนตะคร้อพิทยา ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ นายรัตนชัย ศรีโกมล วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธมงคลวิทยา วิทัญญานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการนิตศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ของ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้ดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการของข้าราชการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ไม่ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(นายรัตนชัย ศรีโกมล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธมงคลวิทยา

วิทัญญานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด
	๒. คำโครงการรายงานการประเมินโครงการ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

บัดนี้ การจัดทำรายงานการประเมินโครงการอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล วุฒิ ค.ต. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือการประเมินโครงการให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔, ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

ตามหนังสือโรงเรียนตะคร้อพิทยา ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว๑๑๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล วุฒิ ค.ด.(การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมมือพัฒนาโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ของ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้ดำเนินการตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการของข้าราชการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ไม่ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระวัฒน์ ต้นสกุล)

อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด
	๒. คำโครงการรายงานการประเมินโครงการ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิตศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

บัดนี้ การจัดทำรายงานการประเมินโครงการอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง วุฒิ Ph.D. (Development Education) ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือการประเมินโครงการให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

๑. ธานี
๗. ธานี
๕. ธานี
๑๗. ธานี ๗. ธานี

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔, ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

ตามหนังสือโรงเรียนตะคร้อพิทยา ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว๑๑๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง วุฒิ Ph.D. (Development Education) ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการนี้เทศภายในแบบร่วมมือพัฒนา โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ของ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภาทำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้ดำเนินการตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการของข้าราชการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ไม่ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง)

ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด
	๒. คำโครงการรายงานการประเมินโครงการ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

บัดนี้ การจัดทำรายงานการประเมินโครงการอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน วุฒิ กศ.ด.(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) อาจารย์ประจำภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือการประเมินโครงการให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔, ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

ตามหนังสือโรงเรียนตะคร้อพิทยา ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว๑๑๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน วุฒิ กศ.ด.(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมมือพัฒนาโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ของ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้ดำเนินการตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการของข้าราชการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ไม่ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน)

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว ๑๑๘

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอโศก
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	จำนวน ๑ ชุด
	๒. คำโครงการรายงานการประเมินโครงการ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอโศก จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

บัดนี้ การจัดทำรายงานการประเมินโครงการอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน วุฒิ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือการประเมินโครงการให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔, ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

ตามหนังสือโรงเรียนตะคร้อพิทยา ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/ว๑๑๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน วุฒิ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการนิตศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ของ นางสาวศรีภววรรณ ไส้โสภา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อประกอบการเสนอขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้ดำเนินการตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการของข้าราชการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ไม่ยินดีที่จะรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ					
2. โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงาน ประจำปีของโรงเรียน					
3. โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา					
4. โครงการนิเทศภายในได้รับการยอมรับจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5. ความสอดคล้องของโครงการกับความเป็นไปได้ของ โครงการ					

รายการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6. โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็น ของโรงเรียน					
7. โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ ของโรงเรียน					
8. โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน					
9. โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากร ของโรงเรียนและชุมชน					
10. โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคม ในปัจจุบัน					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 2

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน ด้านปัจจัยการดำเนินงาน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน					
2. บุคลากรของโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานโครงการได้					
3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการ ด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง					
4. งบประมาณดำเนินโครงการสำหรับการจัดกิจกรรม มีเพียงพอและเหมาะสม					
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรม มีความเหมาะสม					
6. สถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและกิจกรรม มีความเหมาะสม					

รายการประเมิน ด้านปัจจัยการดำเนินงาน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
7. วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับโครงการมีคุณภาพและเพียงพอกับ ความต้องการจำเป็น					
8. ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการ ดำเนินงานโครงการ					
9. มีการประชุมชี้แจงและนโยบายของผู้บริหาร					
10. มีแผนการดำเนินงานพิเศษภายในชัดเจน					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 3

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนานาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน ด้านกระบวนการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. การประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการอย่างเป็นระบบ					
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานได้อย่างเหมาะสม					
3. การปฏิบัติงานของคณะทำงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด					
4. การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด					
5. คณะทำงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการอย่างเต็มที่					
6. มีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน					
7. มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ					

รายการประเมิน ด้านกระบวนการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การนิเทศ กำกับ ติดตามอย่าง เป็นระบบ					
9. มีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการเมื่อเสร็จ สิ้นโครงการ					
10. นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อสาธารณชนและ นำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
11. กิจกรรมการนิเทศภายในสามารถนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์กับนักเรียน					
12. กิจกรรม หลักฐาน รายงานที่แสดงว่าครูร่วมกัน พิจารณาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 4

แบบประเมินความคิดเห็นของครู ที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สอบถามความคิดเห็นของครู ที่มีต่อโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน ด้านผลผลิต	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาสภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน					
2. มีการเลือกใช้ จัดทำ หรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา และสภาพแวดล้อม					
3. มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนเพื่อพัฒนา ความสามารถของผู้เรียน					
4. มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลาและความสามารถของผู้เรียน					
5. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น					
6. ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
7. ครูมีความสามัคคีกัน					
8. ครูให้การยอมรับซึ่งกันและกัน					

รายการประเมิน ด้านผลผลิต	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
9. ครูจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
10. ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอน เทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 5

แบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สอบถามพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)					
2. การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้					
3. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา					
4. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน					
5. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน					
6. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย					
7. มีสื่อ ใบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย					
8. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ					
9. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ					
10. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน					
11. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์					
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม					
14. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการงาน จับคู่ ใบบงาน ใบบกิจกรรม ฯลฯ)					
15. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม					
16. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย					
17. ครูนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน					
18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน					
19. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา					
20. ครูจัดทำข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 6

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้สอบถามระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ให้เกณฑ์การประเมินผลระดับ น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ด้านผู้สอน					
1. แนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน					
2. ความรู้ ความสามารถของผู้สอน					
3. ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้สอน					
4. บุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน					
5. การเตรียมความพร้อม การเตรียมการสอน					
6. ความตรงต่อเวลา และความสม่ำเสมอในการสอน					
ด้านเนื้อหา					
7. ความน่าสนใจ ทันสมัย					
8. ความครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
9. ความเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน					
10. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ					
11. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียนในเนื้อหา					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
12. บรรยากาศผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน					
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมแนะนำแหล่งความรู้เพิ่มเติม					
14. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์					
15. มีกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
16. รูปแบบการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายในเชิงบูรณาการ					
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน					
17. มีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้					
18. มีการใช้สื่อที่หลากหลายรูปแบบมาใช้ในการเรียนการสอน (สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์)					
19. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน					
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน					
20. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา					
21. วิธีการวัดมีความหลากหลาย					
22. ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา					
23. เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส					
ด้านผู้เรียน (สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง)					
24. การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน					
25. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน					
26. ความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม					
27. ความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน					
28. การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้					

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๔๓๐๘.๐๘/๑๓๑

โรงเรียนตะคร้อพิทยา
ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๒๒๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือการประเมินโครงการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไพศาลีพิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการประเมินโครงการ จำนวน ๖ เครื่องมือ

ด้วย นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการในเศกภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือการประเมินโครงการ จึงขออนุญาตดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือการประเมินโครงการจำนวน ๖ เครื่องมือ กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ในสังกัดสถานศึกษาของท่าน ระหว่างวันที่ ๒๑-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อเป็นข้อมูลในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

งานธุรการ

โทร. ๐-๕๖๒๐-๐๘๓๔

เจ้าของเรื่อง นางสาวศรีภววรรณ ไสโสภา

โทร. ๐๘-๙๔๓๖-๖๒๔๙

E-mail : nuling1@yahoo.com

ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ตารางที่ 6.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา วิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

รายการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	1	1	1	1	1	5	1.00
2. โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของ แผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
3. โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00
4. โครงการนิเทศภายในได้รับการยอมรับจาก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.00
5. ความสอดคล้องของโครงการกับความเป็นไปได้ ของโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00
6. โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความ ต้องการจำเป็นของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
7. โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ ของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
8. โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของ โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
9. โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพและ ทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน	1	1	1	1	1	5	1.00
10. โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ ของสังคมในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.2 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร

สถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการ
 นิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัด
 นครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อม

รายการประเมินด้านสภาพแวดล้อม	t	r'	แปลผล
1. ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	5.82	0.77	ใช้ได้
2. โครงการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงาน ประจำปีของโรงเรียน	3.88	0.63	ใช้ได้
3. โครงการนิเทศภายในมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.39	0.68	ใช้ได้
4. โครงการนิเทศภายในได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	8.00	0.86	ใช้ได้
5. ความสอดคล้องของโครงการกับความเป็นไปได้ของโครงการ	6.63	0.81	ใช้ได้
6. โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็น ของโรงเรียน	5.94	0.78	ใช้ได้
7. โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน	6.33	0.80	ใช้ได้
8. โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน	5.25	0.74	ใช้ได้
9. โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากร ของโรงเรียนและชุมชน	3.97	0.64	ใช้ได้
10. โครงการมีเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคม ในปัจจุบัน	4.39	0.68	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			66.88
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.877

ตารางที่ 6.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา วิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

รายการประเมิน ด้านปัจจัยการดำเนินงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน	1	1	1	1	1	5	1.00
2. บุคลากรของโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานโครงการได้	1	1	1	1	1	5	1.00
3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1.00
4. งบประมาณดำเนินโครงการสำหรับการจัดกิจกรรม มีเพียงพอและเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00
6. สถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00
7. วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับโครงการมีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการจำเป็น	1	1	1	1	1	5	1.00
8. ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00
9. มีการประชุมชี้แจงและนโยบายของผู้บริหาร	1	1	1	1	1	5	1.00
10. มีแผนการดำเนินงานนิเทศภายในชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.4 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วม
พัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
ด้านปัจจัยการดำเนินงาน

รายการประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงาน	t	r'	แปลผล
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน	7.07	0.83	ใช้ได้
2. บุคลากรของโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานโครงการได้	6.63	0.81	ใช้ได้
3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	7.60	0.85	ใช้ได้
4. งบประมาณดำเนินโครงการสำหรับการจัดกิจกรรม มีเพียงพอและเหมาะสม	5.82	0.77	ใช้ได้
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	5.94	0.78	ใช้ได้
6. สถานที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.95	0.72	ใช้ได้
7. วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับโครงการมีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการจำเป็น	5.81	0.77	ใช้ได้
8. ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานโครงการ	5.58	0.76	ใช้ได้
9. มีการประชุมชี้แจงและนโยบายของผู้บริหาร	5.58	0.76	ใช้ได้
10. มีแผนการดำเนินงานนิเทศภายในชัดเจน	7.07	0.83	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			71.62
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.891

ตารางที่ 6.5 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

รายการประเมิน ด้านกระบวนการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. การประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการ อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานได้อย่าง เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00
3. การปฏิบัติงานของคณะทำงานเป็นไปตาม ขั้นตอนที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00
4. การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่ กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00
5. คณะทำงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน โครงการอย่างเต็มที่	1	1	1	1	1	5	1.00
6. มีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรอย่าง มีขั้นตอน	1	1	1	1	1	5	1.00
7. มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้นการ ดำเนินงานโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00
9. มีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00
10. นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อ สาธารณชนและนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1.00
11. กิจกรรมการนิเทศภายในสามารถนำมาใช้ให้ เกิดประโยชน์กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
12. กิจกรรม หลักฐาน รายงานที่แสดงว่าครู ร่วมกันพิจารณาและแก้ปัญหาการจัดการเรียน การสอน	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.6 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านกระบวนการ

รายการประเมินด้านกระบวนการ	t	r'	แปลผล
1. การประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการอย่างเป็นระบบ	4.71	0.70	ใช้ได้
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานได้อย่างเหมาะสม	5.69	0.76	ใช้ได้
3. การปฏิบัติงานของคณะทำงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด	3.88	0.63	ใช้ได้
4. การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	5.27	0.74	ใช้ได้
5. คณะทำงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการอย่างเต็มที่	5.27	0.74	ใช้ได้
6. มีการวางแผนในการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน	6.50	0.80	ใช้ได้
7. มีการประเมินผลก่อน ระหว่างและเสร็จสิ้นการดำเนินงานโครงการ	6.45	0.80	ใช้ได้
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบ	6.20	0.79	ใช้ได้
9. มีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	3.31	0.57	ใช้ได้
10. นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการต่อสาธารณชน และนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน	5.36	0.75	ใช้ได้
11. กิจกรรมการนิเทศภายในสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน	4.71	0.70	ใช้ได้
12. กิจกรรม หลักฐาน รายงานที่แสดงว่าครูร่วมกัน พิจารณาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	5.69	0.76	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			90.37
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.908

ตารางที่ 6.7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการนิเทศ
ภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
ด้านผลผลิต

รายการประเมิน ด้านผลผลิต	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับ จุดประสงค์เนื้อหาสภาพแวดล้อม และ ความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
2. มีการเลือกใช้ จัดทำ หรือจัดทำสื่อการเรียนการ สอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1	1	5	1.00
3. มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนเพื่อ พัฒนาความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
4. มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลาและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
5. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการ ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	1	1	1	0	1	4	0.80
6. ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	5	1.00
7. ครูมีความสามัคคีกัน	1	1	1	1	1	5	1.00
8. ครูให้การยอมรับซึ่งกันและกัน	1	1	1	1	1	5	1.00
9. ครูจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	1	1	1	0	1	4	0.80
10. ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอน เทคนิคการสอนซึ่ง กันและกัน	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.8 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อโครงการ
 นิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี
 จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลผลิต

รายการประเมินด้านผลผลิต	t	r'	แปลผล
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหาสภาพแวดล้อม และความสามารถของผู้เรียน	4.63	0.69	ใช้ได้
2. มีการเลือกใช้ จัดทำ หรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา และสภาพแวดล้อม	3.64	0.60	ใช้ได้
3. มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน	5.69	0.76	ใช้ได้
4. มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับจุดประสงค์เนื้อหา เวลาและความสามารถของผู้เรียน	3.35	0.57	ใช้ได้
5. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	3.84	0.62	ใช้ได้
6. ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	2.33	0.44	ใช้ได้
7. ครูมีความสามัคคีกัน	3.10	0.54	ใช้ได้
8. ครูให้การยอมรับซึ่งกันและกัน	3.16	0.55	ใช้ได้
9. ครูจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.43	0.68	ใช้ได้
10. ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอน เทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน	3.16	0.55	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			49.63
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.887

ตารางที่ 6.9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	1	1	1	1	1	5	1.00
2. การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00
3. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	1	1	1	1	1	5	1.00
4. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1.00
5. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	1	1	1	0	1	4	0.80
6. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	1	1	1	1	1	5	1.00
7. มีสื่อ ใบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1.00
8. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	1	1	1	1	1	5	1.00
9. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ	1	1	1	0	1	4	0.80
10. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
11. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	1	1	1	1	1	5	1.00
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์	1	1	1	1	1	5	1.00
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	5	1.00
14. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ)	1	1	1	1	1	5	1.00
15. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	1	1	1	1	1	5	1.00
16. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย	1	1	1	1	1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
17. ครูนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00
18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
19. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00
20. ครูจัดทำข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.10 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

รายการประเมิน	t	r'	แปลผล
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	4.80	0.71	ใช้ได้
2. การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้	5.09	0.73	ใช้ได้
3. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	7.07	0.83	ใช้ได้
4. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน	4.13	0.65	ใช้ได้
5. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	3.60	0.60	ใช้ได้
6. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	4.56	0.69	ใช้ได้
7. มีสื่อ ใบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย	4.95	0.72	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	4.67	0.70	ใช้ได้
9. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ	6.33	0.80	ใช้ได้
10. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	5.42	0.75	ใช้ได้

รายการประเมิน	t	r'	แปลผล
11. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	4.13	0.65	ใช้ได้
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์	5.58	0.76	ใช้ได้
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.67	0.70	ใช้ได้
14. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ)	4.04	0.64	ใช้ได้
15. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.95	0.72	ใช้ได้
16. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย	3.97	0.64	ใช้ได้
17. ครูนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน	3.08	0.54	ใช้ได้
18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.58	0.69	ใช้ได้
19. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.12	0.65	ใช้ได้
20. ครูจัดทำข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา	5.13	0.73	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			204.58
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.953

ตารางที่ 6.11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
ด้านผู้สอน							
1. แนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
2. ความรู้ ความสามารถของผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1.00
3. ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1.00
4. บุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน	1	1	1	0	1	4	0.80
5. การเตรียมความพร้อม การเตรียมการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00
6. ความตรงต่อเวลา และความสม่ำเสมอในการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00
ด้านเนื้อหา							
7. ความน่าสนใจ ทันสมัย	1	1	1	1	1	5	1.00
8. ความครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	1	1	5	1.00
9. ความเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
10. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00
11. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียนในเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน							
12. บรรยากาศผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	1	1	1	0	1	4	0.80
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมแนะนำแหล่งความรู้เพิ่มเติม	1	1	1	1	1	5	1.00
14. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์	1	1	1	1	1	5	1.00

รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
15. มีกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	5	1.00
16. รูปแบบการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายในเชิงบูรณาการ	1	1	1	1	1	5	1.00
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน							
17. มีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00
18. มีการใช้สื่อที่หลากหลายรูปแบบมาใช้ในการเรียนการสอน (สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	1	1	1	1	1	5	1.00
19. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน							
20. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00
21. วิธีการวัดมีความหลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1.00
22. ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00
23. เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรมโปร่งใส	1	1	1	1	1	5	1.00
ด้านผู้เรียน (สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง)							
24. การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
25. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
26. ความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	1	1	1	1	1	5	1.00
27. ความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00
28. การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้	1	1	1	1	1	5	1.00

ตารางที่ 6.12 ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัด
นครสวรรค์

รายการประเมิน	t	r'	แปลผล
ด้านผู้สอน			
1. แนะนำแนวทางการสอน การวัดและประเมินผล แก่ผู้เรียน	7.96	0.86	ใช้ได้
2. ความรู้ ความสามารถของผู้สอน	6.00	0.78	ใช้ได้
3. ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้สอน	5.97	0.78	ใช้ได้
4. บุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน	5.02	0.72	ใช้ได้
5. การเตรียมความพร้อม การเตรียมการสอน	6.18	0.79	ใช้ได้
6. ความตรงต่อเวลา และความสม่ำเสมอในการสอน	7.79	0.85	ใช้ได้
ด้านเนื้อหา			
7. ความน่าสนใจ ทันสมัย	6.04	0.78	ใช้ได้
8. ความครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.09	0.65	ใช้ได้
9. ความเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน	4.56	0.69	ใช้ได้
10. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ หรือวิชาอื่นๆ	5.97	0.78	ใช้ได้
11. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียนในเนื้อหา	5.72	0.77	ใช้ได้
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
12. บรรยากาศผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	6.53	0.81	ใช้ได้
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมแนะนำแหล่งความรู้เพิ่มเติม	6.66	0.81	ใช้ได้
14. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์	5.36	0.75	ใช้ได้
15. มีกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.58	0.76	ใช้ได้

รายการประเมิน	t	r'	แปลผล
16. รูปแบบการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ในเชิงบูรณาการ	5.97	0.78	ใช้ได้
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน			
17. มีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้	6.09	0.79	ใช้ได้
18. มีการใช้สื่อที่หลากหลายรูปแบบมาใช้ในการเรียน การสอน (สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	5.81	0.77	ใช้ได้
19. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียน การสอน	5.96	0.78	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน			
20. วิธีการวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5.36	0.75	ใช้ได้
21. วิธีการวัดมีความหลากหลาย	4.99	0.72	ใช้ได้
22. ข้อสอบครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหา	5.13	0.73	ใช้ได้
23. เกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส	6.00	0.78	ใช้ได้
ด้านผู้เรียน (สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง)			
24. การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	8.14	0.86	ใช้ได้
25. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	6.10	0.79	ใช้ได้
26. ความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	4.99	0.72	ใช้ได้
27. ความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการ เข้าเรียน	5.37	0.75	ใช้ได้
28. การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้	6.20	0.79	ใช้ได้
ความแปรปรวนของคะแนนรวม			424.33
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค			0.986

ภาคผนวก จ

โครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

โครงการ	นิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา
ลักษณะโครงการ	☒ โครงการต่อเนื่อง ☐ โครงการใหม่
แผนงานหลัก	4. พัฒนาระบบบริหารและการจัดการ
กลยุทธ์สถานศึกษา	กลยุทธ์ข้อที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการให้เข้มแข็ง อย่างมีคุณภาพ
สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ สมศ.	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
ผู้รับผิดชอบ	1. นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา 2. นายพงศธร แรงเขตวิทย์
กลุ่มงานที่รับผิดชอบ	กลุ่มบริหารงบประมาณ
ระยะเวลาดำเนินการ	ตลอดปีการศึกษา 2564

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ คุณุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 7 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครู มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนใฝ่เรียนรู้ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เรียน ครูเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือของคณะครู บุคลากรทางการศึกษา โดยการแนะนำให้คำปรึกษาหารือช่วยเหลือและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ที่ได้รับการนิเทศ ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและพฤติกรรมการสอนด้วยตนเองให้สามารถปฏิบัติภารกิจทางด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรที่ได้รับการนิเทศ มีความรู้ที่ทันสมัยสามารถนำไปบูรณาการใช้เพื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้การนิเทศภายในยังเป็นกระบวนการสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การนิเทศภายในเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการบริหาร และกระบวนการสอนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการนิเทศซึ่งครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยการสังเกตชั้นเรียน การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการปรับปรุงวิชาชีพ ซึ่งครูสามารถเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างหลากหลายวิธี

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนตะคร้อพิทยาพบว่า ในมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่ามีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และเทคนิควิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม ให้ครอบคลุม ทุกหน่วยการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และที่สำคัญการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร คือ บุคลากร ครูในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ การนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ครูขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ มีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศ การนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบ

โรงเรียนตะคร้อพิทยา จึงจัดโครงการการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู การนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่าน คิด วิเคราะห์ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มีระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพนักเรียน

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมครูให้ได้รับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู
- 2) เพื่อให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 1) ครู จำนวน 25 คน ได้รับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
- 2) สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.2 ด้านคุณภาพ

- 1) ครูตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ
- 2) ครูได้รับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการ (กิจกรรม/การดำเนินงาน)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. เสนอโครงการ	เมษายน 2564	-	ครูพงศธร แรงเขตวิทย์
2. การเตรียมการนิเทศ 2.1 สืบค้นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนิเทศ 1) ข้อมูล สารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุด รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 2) ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET 3) ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น จำนวนครู คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่ รายวิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ การจัดการเรียน/ชั้นเรียน สื่ออุปกรณ์การสอน แหล่งข้อมูลเรียนรู้ 4) ข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ เช่น ลักษณะและวิธีการสอน ตารางสอน การมี	พฤษภาคม 2564		กลุ่มบริหารวิชาการ ครูพงศธร แรงเขตวิทย์

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
<p>ส่วนร่วมของนักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อ การสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียน การสอน ซ่อมเสริม วิธีและการใช้เครื่องมือประเมิน</p> <p>2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการ นิเทศ ติดตาม ซึ่งมีองค์ความรู้ 4 ประเด็น ดังนี้</p> <p>ประเด็นที่ 1 นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาและ เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>ประเด็นที่ 2 การบริหารจัดการ การเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) สารสนเทศ ด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) รูปแบบ/วิธีการ/กระบวนการ/ขั้นตอน/ เทคนิค เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>ประเด็นที่ 3 แนวทางการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)</p> <p>1) การเลือกกิจกรรม รูปแบบ วิธีการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อบูรณาการในแผนการเรียนรู้ โดยใช้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นผู้เรียนอย่าง เหมาะสม</p>			

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
<p>2) การเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ</p> <p>3) การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)</p> <p>ประเด็นที่ 4 การสังเกตชั้นเรียน ประเด็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p>			
<p>3. การวางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>2.1 สร้างความเข้าใจ โดยประชุมผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียน และครูผู้สอน</p> <p>2.2 จัดทำปฏิทินการนิเทศ แผนการนิเทศ สื่อ เครื่องมือนิเทศ</p> <p>2.3 แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ</p> <p>2.4 กำหนดระยะเวลาการนิเทศภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>2.5 กำหนดรูปแบบการนิเทศ</p>	พฤษภาคม 2564	-	ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
<p>4. กิจกรรมการดำเนินการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>4.1 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน</p> <p>4.2 นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอน</p> <p>4.3 การสังเกตชั้นเรียน</p>	ตลอดปีการศึกษา 2564	1,000	คณะกรรมการนิเทศ ภายใน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
4.4 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ 4.5 การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูและนักเรียน			
5. สรุปผลการดำเนินงาน	มีนาคม 2565	-	ครูพงศธร แรงเขตวิทย์
6. รายงานผลโครงการ	มีนาคม 2565	-	ครูพงศธร แรงเขตวิทย์

รายละเอียดการดำเนินการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

กิจกรรมการนิเทศ	วัตถุประสงค์	เอกสารประกอบการนิเทศ/สื่อ/เครื่องมือนิเทศ
1. สร้างความเข้าใจโดยการประชุมผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน	1. เพื่อสร้างทีมงานนิเทศ 2. เพื่อสร้างความเข้าใจ และข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ กับ ผู้รับการนิเทศในการส่งเสริม และ พัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	1. เอกสารเกี่ยวกับองค์ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 2. เอกสารนโยบายที่เกี่ยวข้อง
2. นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ ครูผู้สอน (ใช้กิจกรรมนิเทศ/ วิธีการที่หลากหลาย เช่น ประชุม ชี้แจง บรรยาย สัมภาษณ์ ระดม ความคิด ตรวจสอบเอกสาร) โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ	1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการ Active Learning 2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้กระบวนการ Active Learning	1. เอกสารหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ Active Learning 2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. การสังเกตชั้นเรียน	1. เพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	1. แบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

กิจกรรมการนิเทศ	วัตถุประสงค์	เอกสารประกอบการนิเทศ/ สื่อ/เครื่องมือนิเทศ
4. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ	1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการ Active Learning	1. เอกสารหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการ Active Learning 2. แบบบันทึกกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. แบบรายงานผลการนิเทศ
5. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูและนักเรียน	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานที่สะท้อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	-แบบรายงานผลการจัดกิจกรรม

5. งบประมาณในการดำเนินงาน – 1,000 -

ประเภท อุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอน อุดหนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

อื่น ๆ ระบุ.....

มีรายละเอียดดังนี้

ที่	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
1	กระดาษขาว A4 80 แกรม Double A	2 รีม	120	240
2	แฟ้มโซว์เอกสาร ตราช้าง No.444 A4	1 แฟ้ม	120	120
3	ใส่แฟ้มโซว์เอกสาร A4/ชุด60ไมครอน (100ซอง)	1 ชุด	100	100
4	ค่าจ้างเข้าเล่มเอกสารและเคลือบ 2 เล่ม/ครั้ง	2 ครั้ง	120	240
5	ค่าวัสดุอื่น ๆ ที่จำเป็นและใช้จริง			300
รวม				1,000

6. ผู้เข้าร่วมโครงการ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนตะคร้อพิทยา
- 2) ครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา

7. กลุ่มเป้าหมาย

ครูโรงเรียนตะคร้อพิทยา จำนวน 25 คน

8. สถานที่ดำเนินกิจกรรม

โรงเรียนตะคร้อพิทยา

9. การประเมินผล

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
ด้านปริมาณ 1) ครูได้รับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 2) สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบร่วม พัฒนาวิชาชีพ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	- การสำรวจ - การบันทึก	- แบบสำรวจ - แบบบันทึก
ด้านคุณภาพ 1) ครูตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2) ครูได้รับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- การสอบถาม - การรายงานผล	- แบบสอบถาม - แบบรายงานผล

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายวิธี เลือกใช้สื่อการสอน ที่เหมาะสมกับศักยภาพของ
นักเรียน
- 3) นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้และบรรลุผลตามตัวชี้วัดของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครู
- 5) สถานศึกษามีการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

ลงชื่อ ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
(นายพงศธร แรงเซตวิทย์)
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

ลงชื่อ ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นายเทพทัตต์ คำแก้ว)
ตำแหน่งครู

ลงชื่อ หัวหน้าแผนงาน
(นายเทพทัตต์ คำแก้ว)
ตำแหน่งครู

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายเทพทัตต์ คำแก้ว)
ตำแหน่งครู
หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายไพโรจน์ เรืองสี้อ)
ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสาวศรีภาวรรณ ไส้โสภา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

ภาคผนวก ฉ
คำสั่งการนิเทศภายใน

คำสั่งโรงเรียนตะคร้อพิทยาศึกษา
ที่ ๑๐ / ๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการสอนภายใน

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ กำหนดนโยบายให้โรงเรียนจัดทำระบบ กรณิศภายใน เพื่อพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการทำงานและดำเนินงานกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน ในการแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้และเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน ดังนั้น จึงแต่งตั้งบุคคลและตำแหน่งต่อไปนี้ดำเนินการนิเทศภายในประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

๑.๑ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายไพโรจน์ เรืองลือ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	กรรมการ
๑.๓ นางสาวภัทรภรณ์ แจ่มบุรี	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
๑.๔ นายพงศธร แรงเขตวิทย์	ครูผู้ช่วย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ ร่วมประชุมวางแผนการนิเทศภายใน ประสานงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการ และกำกับติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

๒. คณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย

๒.๑ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒.๒ นายไพโรจน์ เรืองลือ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	กรรมการ
๒.๓ นายประจักษ์ โพธิ์วัด	หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ	กรรมการ
๒.๔ นายชัยพร วัฒนภาเกษม	หัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษา	กรรมการ
๒.๕ นางประไพ วัฒนภาเกษม	หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๒.๖ นางมลวิไลย์ ขาวทอง	หัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์	กรรมการ
๒.๗ นายอนุรักษ์ สักลอ	หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย	กรรมการ
๒.๘ นางสาวศศิรินา ชมชื่น	หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ	กรรมการ
๒.๙ นายปรีชา สังข์อ่ำ	หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา	กรรมการ
๒.๑๐ นายเฉลิมภาคย์ ศุภลักษณ์	หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
๒.๑๑ นางสาวภัทรภรณ์ แจ่มบุรี	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

- ร่วมวางแผนในการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการรวมทั้งวางแผนทางในการปฏิบัติงาน

/ - ดำเนินการ...

- ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงานตามแผนงาน มีส่วนร่วมในการทำงานให้คำแนะนำ ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่องและชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเอง

- สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเอง

- ดำเนินการประเมินผลการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อหาท้าวปรับปรุงแก้ไข จุดบกพร่องต่างๆ และเพื่อหาทางยกระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

๓. คณะกรรมการจัดทำเอกสารและประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย

๓.๑ นางสาวภัทรภรณ์ แจ่มบุรี หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ประธานกรรมการ

๓.๒ นายพงศธร แรงเขตวิทย์ ครูผู้ช่วย เลขานุการ

มีหน้าที่

- จัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอน ตารางการนิเทศผู้รับการนิเทศและผู้เข้านิเทศ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- สรุปและรายงานผลการนิเทศภายในต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ โดยนิเทศติดตาม ประสานงาน ให้คำปรึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ ถึง ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ลงชื่อ

(นางสาวศรีภววรรณ ไสโสิกา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

คำสั่งโรงเรียนตะคร้อพิทยา

ที่ ๑๒๒ / ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการสอนภายใน

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ กำหนดนโยบายให้โรงเรียนจัดทำระบบ กรณิศกภายใน เพื่อพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการทำงานและดำเนินงานกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน ในการแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้และเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน ดังนั้น จึงแต่งตั้งบุคคลและตำแหน่งต่อไปนี้ดำเนินการนิเทศภายในประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

๑.๑ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายไพโรจน์ เรืองลือ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	กรรมการ
๑.๓ นางสาวภัทราภรณ์ แจ่มบุรี	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
๑.๔ นายพงศธร แรงเขตวิทย์	ครูผู้ช่วย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ ร่วมประชุมวางแผนการนิเทศภายใน ประสานงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการ และกำกับติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

๒. คณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย

๒.๑ นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒.๒ นายไพโรจน์ เรืองลือ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	กรรมการ
๒.๓ นายประจักษ์ โพธิ์วัด	หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ	กรรมการ
๒.๔ นายชัยพร วัฒนภาเกษม	หัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษา	กรรมการ
๒.๕ นางประไพ วัฒนภาเกษม	หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๒.๖ นางมลิวัดย์ ชาวทอง	หัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์	กรรมการ
๒.๗ นายอนุรักษ์ สักลอ	หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย	กรรมการ
๒.๘ นางสาวศิริรนา ชมชื่น	หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ	กรรมการ
๒.๙ นายปรีชา สังข์อ่ำ	หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา	กรรมการ
๒.๑๐ นางสาวกุลกาญจน์ พุ่มทอง	หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
๒.๑๑ นางสาวภัทราภรณ์ แจ่มบุรี	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

- ร่วมวางแผนในการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการรวมทั้งวางแผนทางการปฏิบัติงาน

/ - ดำเนินการ...

- ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงานตามแผนงาน มีส่วนร่วมในการทำงานให้คำแนะนำ ปรึกษาให้
การช่วยเหลือ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่องและชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเอง

- สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศได้ พัฒนา
ตนเอง

- ดำเนินการประเมินผลการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อหาท้าวปรับปรุงแก้ไข จุดบกพร่องต่างๆ
และเพื่อหาทางยกระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

๓. คณะกรรมการจัดทำเอกสารและประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย

๓.๑ นางสาวภัทราภรณ์ แจ่มบุรี หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ประธานกรรมการ

๓.๒ นายพงศธร แรงเขตวิทย์ ครูผู้ช่วย เลขานุการ

มีหน้าที่

- จัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอน ตารางการนิเทศผู้รับการนิเทศและผู้เข้านิเทศ และเอกสาร
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- สรุปและรายงานผลการนิเทศภายในต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ โดยนิเทศติดตาม ประสานงาน ให้คำปรึกษา
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึง ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ลงชื่อ

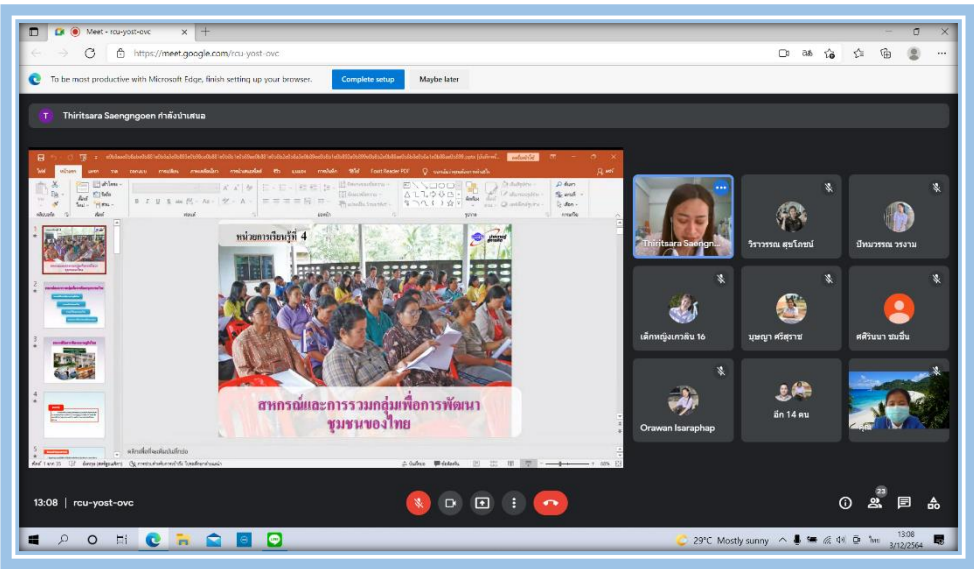
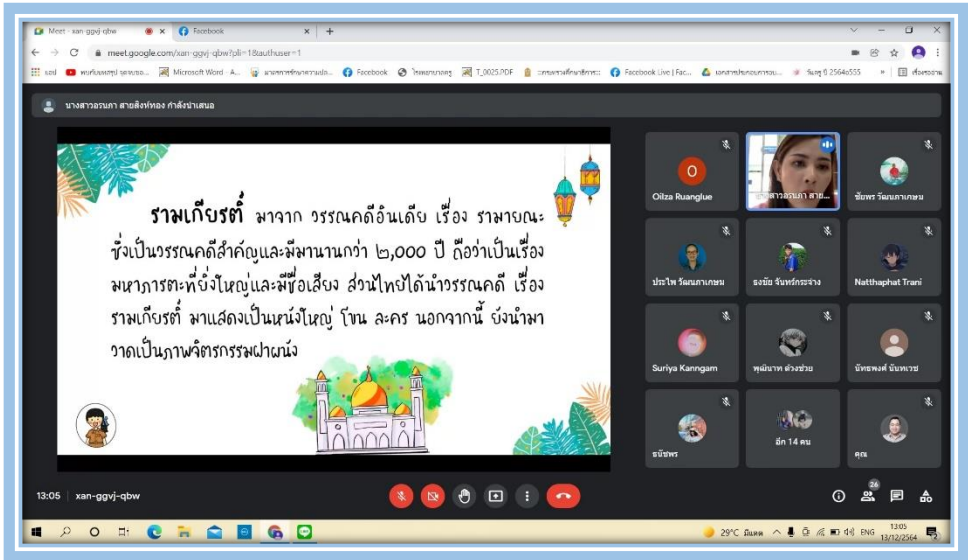
(นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

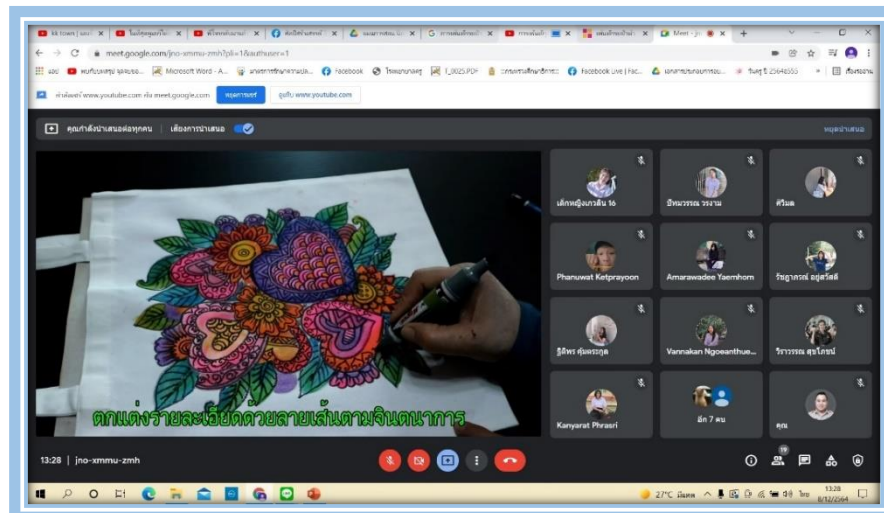
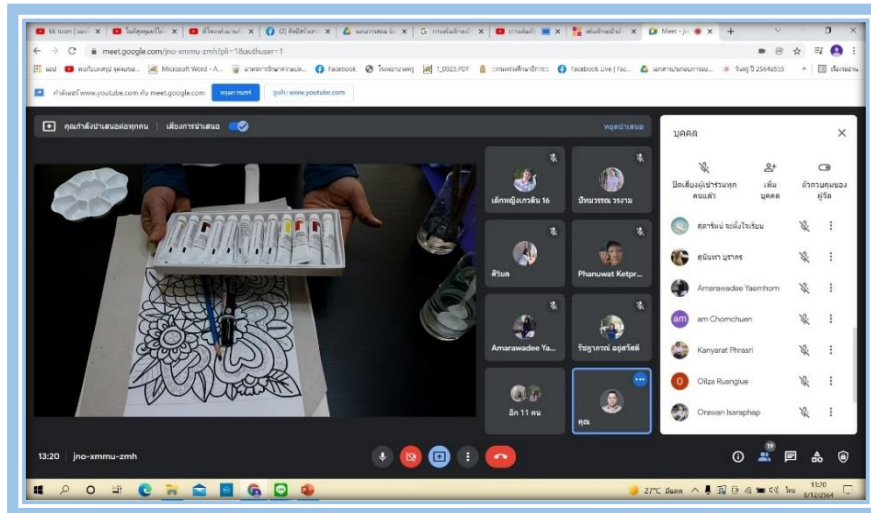
ภาคผนวก ช

ภาพการ์ตูนเทศและเกียรติบัตร

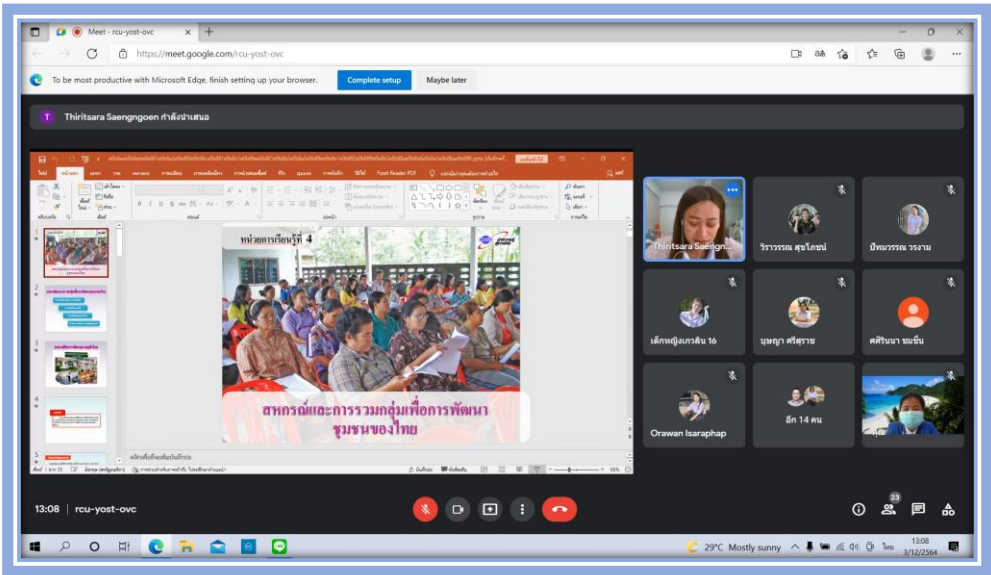
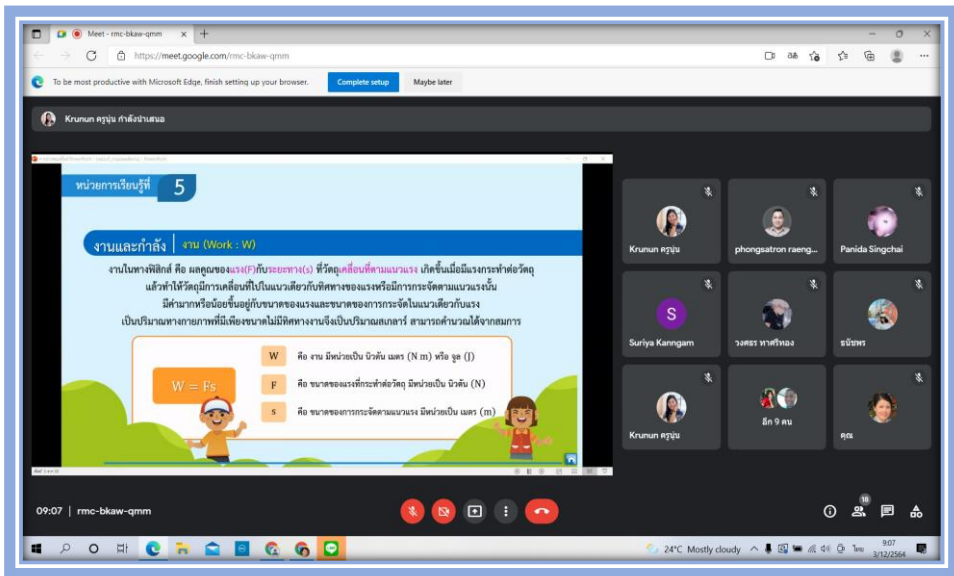
ภาพการนิเทศการสอนครูในระบบ Online
โดยคณะกรรมการนิเทศได้เข้าไปนิเทศช่องทางออนไลน์แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ภาพการนิเทศการสอนครูในระบบ Online
โดยคณะกรรมการนิเทศได้เข้าไปนิเทศช่องทางออนไลน์แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ภาพการนิเทศการสอนครูในระบบ Online
โดยคณะกรรมการนิเทศได้เข้าไปนิเทศช่องทางออนไลน์แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ภาพการนิเทศการสอนครูในระบบ Onsite
โดยคณะกรรมการนิเทศได้เข้าไปนิเทศในห้องเรียนแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ภาพการนิเทศการสอนครูแบบ Onsite
โดยคณะกรรมการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

เกียรติบัตรรางวัลของสถานศึกษา

โรงเรียนมีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2564 ระดับดีมาก ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

โรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริมขับเคลื่อนการดำเนินงาน Active Learning ระดับ ดีเด่น

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๕๙๕/๒๕๖๕

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

มอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนตะคร้อพิทยาศาสตร์ จังหวัดนครสวรรค์

ได้ส่งผลงานเข้าร่วมการคัดสรรรางวัล
“หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” ประจำปี ๒๕๖๕

เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้รูปแบบ TPS model

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอรารวรรณ)
เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการ
เลขาธิการคุรุสภา

โรงเรียนส่งผลงานเข้าร่วมการคัดสรรรางวัล
“หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” ประจำปี 2565

ภาคผนวก ซ

การเผยแพร่

วารสาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบตอบรับการตีพิมพ์บทความ

ที่ ว.มร.ม. ๑๑๕/๒๕๖๕

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้พิจารณาบทความ

เรื่อง รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนตะคร้อพิทยา
อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้นิพนธ์ ศรีภาวรรณ ไสโสภา

อนุมัติตีพิมพ์ วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กำหนดเผยแพร่ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖)
ผ่านทางเว็บไซต์ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj>

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรศา)

บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
๘๐ ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj>
E-mail : rmu_j@rmu.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อตัว – ชื่อสกุล

นางสาวศรีภาวรรณ ไสโสภา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542

กศ.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2546

กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2550

ป.บัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ประวัติรับราชการ

พ.ศ. 2547

อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนแก่ง “วิทย์สถาวร”

พ.ศ. 2548

ครู อันดับ ค.ศ.1 โรงเรียนตะคร้อพิทยา

พ.ศ. 2551

ครู อันดับ ค.ศ.1 โรงเรียนไพศาลพิทยา

พ.ศ. 2554

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา อันดับ ค.ศ.1
โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาการ

พ.ศ. 2556

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา อันดับ ค.ศ.2
โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาการ

พ.ศ. 2557

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา อันดับ ค.ศ. 3
โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม

พ.ศ. 2559

ผู้อำนวยการสถานศึกษา อันดับ ค.ศ. 3
โรงเรียนสมอทองปทีปพลีผลอุปถัมภ์

พ.ศ.2562 - ปัจจุบัน

ผู้อำนวยการสถานศึกษา อันดับ ค.ศ. 3
โรงเรียนตะคร้อพิทยา